

Slovenski

PRIJATEL.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. 30 krajc. na leto.

Štev. 9. V Celovcu 15. septembra 1872. XXI. tečaj.

Pridiga za XXVI. pobinkošno nedeljo.

„Ali kedar vzraste, je večje, kakor vse ostale zelišča, in postane drevo.

Mat. 13, 32.

V v o d.

Tiho in revno se je pričela Jezusova cerkev. Prosti ribčji, siromašni rokodelci, ljudje neučeni, oni so bili prvi, ki so se poprijeli Jezusa. In le malo je bilo teh prostih in siromašnih ljudi, ki so s početka sprejeli Jezusov nauk. Dvanajst aposteljnov, in k tim še nekoliko učencev, — to je bil pričetek Jezusovej cerkvi. Poglejmo pa sedaj po svetu, kako čudno se je vse spreobrnilo! Sedaj verujejo v Jezusa ne samo prosti ribčji, ne samo siromašni ljudje, ampak tudi najučenejši možje, najslavniši kralji in najmogočnejši vladarji sveta; Jezusova cerkev, ki je bila s pričetka tako majhena in neznatna, je sedaj razširjena po vseh straneh sveta tako, da gotovo ni naroda pod solncem, v katerem ne bi imel sin Božji zvestih svojih spoštovalcev. Spolnilo se je tedaj, verni kristijani, spolnilo čisto natanko, kar je prerokoval Jezus v današnjem svetem evangeliju. Primerjal je svojo cerkev gorčičnemu zernu in kvasu, razjasnil in napovedal, kako se bode razcvetela, vzdignila in razširila, njegova mila nevesta. To je posebno povdarjal v priliki o gorčičnem zernu, ki je majheno, ali kedar vzraste, je večje, kot druge zelišča in postane drevo; s to priliko pokazal je naš premili Zveličar svojim učencem, da jih je do sedaj še le peščica, ali da se bode njihovo število skorej pomnožilo, in da bode njegova cerkev vzrasla, kot veliko drevo, ki bode po vsem svetu razširilo svoje veje.

Tu postojmo, bratje in sestre v Jezusu! pa pomislimo sami pri sebi: ali ne more storiti, da iz malega zraste veliko? Učimo se iz tega, da na tem svetu ni nič tako majheno, nič tako neznatno,

nič tako malo vredno, da ne bi moglo napraviti kaj imenitnega in velikega. Taka je, bratje mili! Iz malih in neznatnih reči, nastajajo včasih velike stvari; zato se moramo varovati tudi malega greha, ako hočemo, da se obvarujemo tudi večega. In to me spominja malih, tako imenovanih lahko odpustljivih grehov, na ktere premnogi izmed nas, tako rekoč, nič ne porajtajo, kakor da bi nevarni ne bili. Ali otroci Božji, ne verujte temu! Na svetu ni nič tako malenkostno, da ne bi moglo postati veliko in znamenito. Tudi mali, lahko odpustljivi grehi niso tako majhni in neznatni, da ne bi bilo treba gledati na nje. In zato, ker serčno želim zveličanje vaših duš, govoriti vam hočem danes o malem, lahko odpustljivem grehu in dokazati z Božjo pomočjo, da se tudi malega greha, kar najbolje, varovati moramo. Rečem tedaj:

Treba nam je varovati se tudi malega in lahko odpustljivega greha; kajti mali greh

1) nas malo po malem zapelje v velik greh;

2) pa tudi če nitega, vendar tudi majhni greh žali Boga.

To bode obsegal današnji moj govor. Oče nebeški! podeli mi svoj blagoslov, in daj, da bi se prijelo milih serc mojih poslušalcev seme besede tvoje, katero hočem sejati, in da bi obrodilo stoteri sad!

I. del.

Mali, lahko odpustljivi greh imenujemo tisti greh, ktereга stori človek brez hudobne volje, in iz človeške slabosti. Ali tudi takega greha se nam je treba varovati, kar naj več moremo, ker nas malo po malem zapelje v veliki greh.

Kar je Jezus, premili naš Zveličar rekel o gorčičnem zernu, namreč, kedar zraste, da je večje, kakor vse ostale zelišča in postane drevo, ravno to, dragi moji, more se reči tudi o malem grehu. Kakor iz malega zerna izraste veliko drevo: tako tudi iz malega greha postane velik greh. Kakor iz malega vrelca izvira potočič, ter čim dalje teče, postane vse večji in večji, da naposled postane tudi potok, postane velika reka; tako raste tudi greh; in če je s pričetka tudi majhen, vendar dan na dan prihaja vse večji in večji, dan na dan vse globokejši in globokejši rije korenine človeku v dušo. Ravno to priča tudi sv. oče Gregor: „Ako se ne bomo varovali malih grehov, bomo počasi zapeljani delali tudi velikih.“ (Moral. I. 10. c. 10.) Boj se tedaj, človek, tudi malih grehov, ako nočeš, da malo po malem ne padeš v velike! Kdor se ne varuje malih grehov, lahko pade v velike, to priča bratje mili:

1) sveto pismo. Modri Sirah veli: „Kdor majhno zametuje, sčasoma bo padel.“ (Sir. 19, 1.) In kaj pa ti praviš Jezus, pre-

mili naš gospod in nebeški učitelj? Ali nisi ti rekel: „Kdor je v malem krivičen, tudi v večem je krivičen.“ (Luk. 16, 10.) Kdor si dušo ogreši, ne more vedeti, kako globoko še bode se vgreznil v grehe. En greh vleče za seboj petero drugih, — greh rodi greh. Ali ni res bratje mili, da je grozovita hudobija in strašen greh, morilno roko vzdigniti proti bratu svojemu, in življenje mu vkončati? In ali ni temu velikemu grehu priložnost dala mala in neznatna stvar? Naj prej se je razjezil Kajn zato, ker je bila Abelnova daritev Bogu prijetnejša, kakor njegova; pa glej iz tega se je porodilo sovraštvo in nevošljivost in iz nevošljivosti in sovraštva je umoril Kajn svojega brata! — In vi sinovi Jakobovi, povejte nam, odkod je prišlo, da ste tako sovražili svojega brata? Kaj vas je tako zaslepilo, zavoljo katere reči vam je serce tako oterpnilo, da ste kot kako živinče prodali ga tujcem? Nova obleka, katero je bil prejel Jožef od očeta, — neznatna stvar, in sanje, katere je imel, in jih bratom povedal, to je bilo vse. — In kaj je onega, tako dobrega in bogoljubnega kralja Izraelskega zapeljalo v tisti veliki greh, katerega je objokoval do smerti? Pogledal je ženo, kako se je kopala. David ni pazil niti na svoje oči, niti na svoje serce, in zato, bratje mili, doprinesel je tako velik greh! Tako so dale večkrat neznatne in malovažne reči na oko, dale so priložnost velikim in smertnim grehom; to nam priča samo sveto pismo, pa tudi

2) poterduje vsakdanja skušnja. Ah, koliko je ljudi, ki tako rekoč tonejo v brezdnu velikih pregreh, ki živé brez vere, živé brez Boga. No, ali menite, bratje mili, da so oni na enkrat takošni postali? Nikakor ne! napravili so mnogo in mnogo malih grehov in prestopkov prej, kakor so se pogreznili v tako velike grehe. Prašajte nje same, ali so koj začeli s tako velikimi grehi žaliti Boga? Ali so na enkrat postali toliki pijanci, nečistniki, skopuhi, krivičniki in lažnjivci? Oni vam bodo sami povedali, da v svojej mladosti niso bili podverženi tolikim in tako velikim grehom; povedali vam bojo, da zato, ker se niso varovali malih, da so malo po malem padli v veče in veče grehe. Poglejte samo, bratje mili, kakega pijanca, kako se zavrača sem in tje; nekaj mermrá in govna, ali razumeti ga ne moreš. Žalostno je pogledati človeka, ki se tako zniža, zniža celo pod nemo in neumno živinče! Ali bi morda radi zvedeli, kaj ga je na to zapeljalo? Pred nekoliko leti nihče ne bi bil verjel, da bode ta človek tako se zgubil; niti on sam ne vé, kako se je to zgodilo. To se je dogodilo tako-le: s početka je hotel z vincem samo razveseliti serce, in pokrepiti telo. Zmerno je pil vino in se je kedaj pa kedaj razveselil in pokrepil za nekaj časa. Tako je hotel večkrat z vincem si razveseliti serce in pokrepiti telo, in še pomislil ni na to, da je krenil po stezi, ki ga naravnost v pogubljenje pelje. Malo po malem se mu je tako priljubila pijača, da brez nje biti ni mogel. Ko ne bi bil dal telesu, kar je zahtevalo, bilo bi mu je za umreti. Zato je moral, hočeš nočeš, nesreč-

nik ta piti nadalje, den na den. Tako mu je telo den na den vse bolj in bolj slabelo, vse bolj in bolj venelo od opojne pijače; če dalje več je zahteval, da je konečno postal to, kar je sedaj — pijanec, ki se več ne more popraviti, ki se spreoberne, kedar se v jamo zverne. In tako, bratje v Jezusu, vsak greh kalí iz malega, in začenja se pri malem: „Kdor majhno zametuje, bo sčasoma padel.“ Vi morebiti sedaj nič ne gledate na malo iskrico; ali morebiti prej, kakor se nadjate, bode v plamen vam planila hiša vaša, in vse vaše imetje se bode spremenilo v prah in pepel. S tim hočem reči: Vi vsi morda dopuščate to ali uno, ter mislite na tem ni toliko ležeče, to je malenkost; ali ravno ta malenkost more dati začetek vašemu pogubljenju. Božja beseda veli: „Kdor majhno zametuje, bo sčasoma padel.“ Vi morda sedaj kterelega le malo po strani gledate, ali to ne bode dolgo tako ostalo; merznja, katero nosite v sercu, bode pahnila v očitno sovraštvo, ter se vam vgnjezdila v sercu nevošljivost in sovraštvo, serd in jeza. Božja beseda veli: „Kdor majhno zametuje, bo sčasoma padel.“ Morda je sedaj še nedolžno to, da imate neko nagnjenje do te ali one osebe drugega spola, morda nič hudega ne namerjate, ja! še mislite ne; ali to ne bode dolgo tako ostalo, ta nedolžna ljubezen bode planila na enkrat s plamenom nečiste ljubezni, ter prej, kakor se nadjate, se bode te ogrešili z grozovitim grehom in obtežili s težko krivico. Božja beseda veli: „Kdor majhno zametuje, bo s časoma padel.“ Tako se godi vsakemu, ki se ne varuje malih grehov, da pada malo po malem v velike grehe. Tudi ubijalec in požigalec, ki sta na vislicah končala svoje življenje, doprinašala sta najprej male grehe, potem še le večje in večje, da sta konečno storila tolike strahovite hudodelstva. Ugovarjati mi morda hočeš, bratec ljubi: tako globoko jaz ne bodem padel; jaz se hočem varovati, da me mali grehi ne zapeljejo v velike. Tako je govoril tudi tisti, ki je do gerla pogreznil se v velike grehe in napečnosti, tudi on je mislil, da ne bode tako globoko padel; pa glej, vendar je padel, padel zelo globoko. Kdor ne more vstaviti in zajeziti ozkega in plitvega potočiča, kako bode vstavil široko in globoko reko? Zato, bratje mili, varujte se malega greha, ako nočete, da na enkrat padete v velike. Vedno mislite na besede sv. Janeza Zlatoustega: „Ne bi padli v velike grehe, ko bi se varovali malih.“ In če nas mali, lahko odpustljivi grehi tudi ne zapeljejo v velike, ali niso vendar vkljub temu tudi mali grehi nevarni našemu zveličanju? Tudi mali greh je greh, in žali Boga; in zato smo dolžni varovati se ga; o tem v drugem oddelku.

II. del.

Če nas mali in lahko odpustljivi grehi tudi ne zapeljejo v velike in smertne: vendar bi morali varovati se jih; kajti tudi z

malimi grehi škodujemo duši, žalimo Boga ter kličemo ga, naj nas kaznuje.

1. Vert, da se more imenovati lep, treba je pazno čistiti in marljivo obdelovati. Ni tedaj dovolj, da ni na njem ternja in kopinj, ampak je treba izkoreniti tudi piriko in vse nehasnovito dračje. In tako, predragi, tako je tudi z dušo našo. Njej ne škodujejo samo grehi veliki in smertni, ampak tudi mali in lahko odpustljivi. Res je, da mali greh ne odjemlje duši milosti Božje, kot greh smertni, pa vendar nam jo vmanjšuje; res je, da mali greh ne odjemlje duši duhovnega življenja, ali vendar le slabi ga; res je, da nam mali greh ne zapira vrat nebeških, kot greh smertni, ali vendar-le nam odpira strašne vice. Kakor telesna smert velikrat pride od kake male in neznatne reči, tako more tudi iz malih grehov priti žalostna smert naše duše. Tudi male rane so rane, in, če jih je mnogo, britke bolečine delajo. Zato pravi sv. oče Avguštin: „Ne govori, da so mali grehi nič, zato ker so mali; ampak boj se jih, ker jih je mnogo. Kako malo je peščeno zernje; in vendar mnogo peska preobloži ladijo tako, da konečno vtone. Kako drobne so deževne kaplje, — pravi nadalje ravno ta sv. oče — in ali ne napolnujejo one potokov, rek, jezer in morja?“ Če je tedaj tudi malenkost, vendar je greh, s katerim si stavimo dušo v nevarnost večnega pogubljenja. Ali ne samo to, z malim grehom tudi

2. žalimo Boga. Vsak greh, naj je še taka malenkost, vendar je prelomljenje Božje zapovedi; nasprotuje tedaj Bogu in njegovej presvetej volji, ter žali Boga. Ako vsak greh žali Boga, žalijo ga tedaj tudi mali in lahko odpustljivi. Žaliti pa Boga, kolika napečnost je to! Bratje mili! ali ne veste, kako je on svet? Žaliti Boga, ali ni to velika hudobija in prečerna nehvaležnost? Zato je navadno rekal sv. Frančišek: „Ako sem storil v življenju samo en greh, imel bi dovolj vzroka objokovati ga vse dni svojega življenja.“ Ravno tako se je iz vsega serca kesala in z britkimi solzami objokovala vse svoje dni tudi naj manjše grehe sv. Pavlina, zlahtna Rimljanka, kakor priča sv. Hieronim, prelivala je ona solze tako, da se je bilo bati, da ne oslepi od prevelikega jokanja. Ona je spalvala na terdej zemlji, ter navadno prebedela in premolila skoraj vso noč. Kedar jo je kdo opomnil, naj ne joka neprenehoma, naj si bolje varuje oči, odgovarjala mu je: „Prav se mu godi, kajti nič drugega ne zasluži moje telo, ktero sem prej tako lepo in bogato oblačila, lišpala, in tako nježno gojila; sedaj je treba mi, da britko jokam in tako popravim to, kar sem bila prej zakrivila in zagrešila s prevelikim smehom. Prej sem želela dopadati svojemu možu in svetu, sedaj pa edinemu Bogu!“ Glej, verni kristijan, tako se je kesal malih grehov sveti Frančišek, tako sveta Pavlina; in to zato, ker sta vedela, da sta ž njimi žalila predbrega in presvetega Boga. Kaj pa ti, bratec mili? Kako se ti kesaj svojih malih grehov? Kako skerbiš, da se jih obvaruješ?

Ah, ti se ne meniš kaj za-nje, morda praviš: Kaj mali grehi, to in pa nič! Res je, da se z malimi grehi Bog ne žali tako, kakor s smertnimi; ali žali se pa vendar-le. Ali je to majhna reč žaliti Gospoda nebes in zemlje? Sv. oče Hieronim piše: „Boga žaliti, če tudi z najmanjšim grehom, to ni nobena malenkost.“ In zato tudi mali, lahko odpustljivi greh

3. kliče Boga, da nas kaznuje. Kaj? ali kaznuje Bog tudi male grehe? Kaznuje jih, dragi moj, pogostokrat seže Bog za šibo tudi zavoljo malih grehov, ter ostro kaznuje človeka. Ali ne veste, da se je Lotova žena spremenila v solnat steber samo zato, ker je bila nazaj pogledala, in ni poslušala opominjevanja angeljskega? Ali ne veste, da je bil nek Izraelec po Božjem ukazu kamnjan samo zato, ker je v saboto proti postavi derv nabiral? Ali ne veste, da Mozes ni prišel v obljubljeni deželo zato, ker je pokazal samo malo nezaupanja v Boga? Ali ne veste, prašam vas še enkrat, da je na mestu onemil Caharija samo zato, ker ni veroval angelju? Ni drugače, bratje mili! Bog je pravičen; in kot tak ne more dopustiti, da ne bi se kaznoval tudi najmanjši greh. Vsak tudi najmanjši greh je žaljenje Božje, in zato je treba, da se kaznuje. Ali ni tedaj silna slepota, imeti kaj za malenkost, kar vnama Boga na jezo in maščevanje? Ali ni prevelika abotnost, ne varovati se tega, s čemur si moremo nakopati kazen Božjo? Ako vam je tedaj, bratje mili, drago in milo zveličanje vaših duš, varujte se tudi malih lahko odpustljivih grehov; kajti ne samo, da vas zapeljejo malo po malem v večje in večje grehe, ampak vi žalite tudi Boga ter kličete ga na jezo in maščevanje.

Sklep.

Zato, verni kristijani, bodimo bolj skerbni in pametni zanaprej! Kakor si moder in izkušen zdravnik prizadeva, odstraniti tudi male telesne pohabe in napake, da ne nastanejo hude bolečine in nevarne bolezni iz njih: tako se tudi mi varujmo malih grehov, da se ne pogreznemo v velike. In ko bi se tudi ne imeli tega bati, da nas mali grehi ne zapeljejo v velike, vendar je treba nam se jih varovati; kajti tudi mali grehi so in ostanejo grehi, za ktere bodemo morali, kakor tudi za vsako prazno besedo, oster odgovor dajati gospod Bogu. Tedaj, da bodemo vredni pri Božjej sodbi slišati veseli glas, in vredni na vekomaj gledati obličje Božje, varujmo se sedaj vsakega, tudi najmanjšega greha. In nad nami se bodo spolnile Jezusove besede: „Kdor je zvest v najmanjšem, je tudi zvest v večem,“ (Luk. 16, 10.) in prejeli bodemo zaslužen plačilo. Pravični sodnik nas bode postavil na svojo desnico, in peljal nas sebé v kraljestvo nebeško, kjer se nam bode pričelo tim večje veselje, čim lepše je bilo na svetu naše življenje. Amen.

Pridiga za XXVII. pobinkoštno nedeljo.

„In videli bodo Sinu človekovega priti v oblakih neba z veliko močjo in veličastvom.
Mat. 24, 30.

V v o d.

Pred tisoč osem sto dva in sedemdesetimi leti se je včlovečil edinorojeni sin Božji, in prišel na ta svet, da nam ljudem naznani voljo Božjo, da nas odreši in zveliča. In zopet bode kedaj prišel Jezus, prišel v drugo tisti gospodar nebes in zemlje, ki se je rodil v Betlehemu, ki je dobro delal vsemu ljudstvu, in na zadnje samega sebe daroval za nas vse na lesu svetega križa. Zopet bode prišel vsegamogočni ta gospod, ki je slavno vstal od smerti, šel v nebesa, kjer mu je dana vsa oblast v nebesih in na zemlji: „Jaz in Oče sva eno.“ (Jan. 10, 30.) On sam prerokuje to v današnjem svetem evangeliju, rekoč: „In takrat se bo prikazalo znamenje Sinu človekovega na nebu; in videli bodo Sinu človekovega priti z veliko močjo in veličastvom.“ Zopet tedaj bode prišel Jezus, ali ne več kot siromašno dete, ne kot kerhkoten in slaboten človek, ne kot umerjoč, ne zato, da nas uči, ter reši greha, ne da joka nad grešniki, kot nekdam nad Jeruzalemom; ampak prišel bode kot sodnik živih in mertvih, spremljan od svojih angeljev, z veliko oblastjo in močjo; prišel bode, da sodi ves rod človeški; prišel bode poprašat in pogledat, kako smo se vdeleževali njegovega odrešenja, kako se posluževali njegovega nauka in izgledov na zveličanje svoje neumerjoče duše. Prišel bode, da odbere dobre od hudobnih, ter poplača vsakega po njegovih delih. Ah, pomislite, kako imeniten in pregrozen bode ta dan! Solnce bo merknilo, mesec bo otemnel, zvezde bodo padale z neba, in moči nebeške se bodo gibale! Obzorje bode plamenelo v ognju; zrak se bo gibal, morje penilo, zemlja se silovito tresla, razvaljevala, rušila. Od strahu in trepeta bodo omedlevali vsi ljudje, ko jih bode prišel sodit pravični sodnik, ko bode trobenta Božja prečudno zatrobila, ter klicala na sodbo pred prestolj ostrega sodnika. Ah kako bodo tedaj ljudje umirali od strahu pred tim, kar ima nastati vesoljnemu svetu! Strahovite znamenja so te, strahovita priprava, strahovit pričetek strahovitega konca.

Ali povzdignite svoje glave! Ta dan ne bo samo dan joka, strahu in trepeta, ampak bode tudi mnogim dan veselja. Pravim

zopet: mnogim bode dan veselja, ker jim bo dan časti in obilnega plačila. Da vam oboje natanko stavim pred oči, ter vas o enem in drugem prepričam, hočem vam govoriti o občnej tej sodbi, ali o sodnjem dnevu. Rečem tedaj, da bo

sodnji dan nekterim strahovit, drugim pa vesel.

1. Strahovit bode hudobnim, to vam hočem razložiti v prvem delu svojega govora,

2. vesel pa bode dobrim, to pa v drugem delu.

Sodnji dan bo zapela trobenta in klicala na sodbo; prebudili se bodo vsi, ki so v grobeh, in postavili se bodo pred Gospoda, da dajejo račun o svojih delih. Prebudite se danes tudi vi, bratje mili! Danes velim, poslednjo to nedeljo cerkvenega leta; prebudite se na novo življenje, na življenje sveto, da vas ne bodeta morala buditi strah in groza poslednjega dne. Prebudite tedaj na pokoro svoje serce, in zvesto poslušajte, kar vam bom na dalje govoril v imenu Gospodovem!

I. del.

Na unem svetu bomo želi, kar smo sejali tu na zemlji. Koj, ko bomo prešli s tega sveta, slišali bomo, ali smo vredni kazni ali plačila. Po duši bomo prejeli koj po smerti od pravičnega Boga, kar smo si tu zaslužili. Ali prav in pravično je, da se skrivni sklepi in sodbe Božje pokažejo vesoljnemu svetu, da se pravica Božja razkaže v jasnej svitlobi vsemu svetu, da kedaj izvé vsak, kako so vsi drugi ljudje živeli, in kako sodbo so zaslužili na unem svetu. In zato bo razun posebne sodbe, na kateri vsak človek stoji koj po smerti, bode enkrat tudi občna sodba. Pride kedaj dan, da bode Jezus sedel na prestol svojega veličanstva, da očitno sodi ves rod človeški. Ta dan bode strahovit hudobnim in grešnim, ker se bodo morali postaviti pred sodnji stol

vsegavedočega sodnika. Hudobni se že človeške sodbe bojé; ah in kako se ne bi tresli na sodbi tistega, ki pozná tudi najskrivnejše misli, čegar vsevideče oko predira tudi v najskrivnejše kote naše duše? Sodba vsevedočega tega sodnika bode vsa druga, kakor so sodbe človeške. Ljudje sodijo samo po tem, kar smo govorili ali delali, tam se bo pa tudi sodilo po tem, kar smo imeli v mislih in željah. Tu zna hinalec pogosto s plaščem zakrivati černe svoje dela; svet ga spoštuje, sreča mu cveti, časno blago mu raste. Ali ni tedaj prav in pravično, da se odkrije svetu tak hudobnež, ter osramoti pred vsem svetom? Vsevedoči sodnik bode spravlil na svitlo tudi najskrivnejši greh, ki ga je kdo storil. Takrat se

hoče prepričati hinalca, kako se je zastonj trudil, ko je svoje grešne dela skrival pred svetom.

Kaj ti je koristilo tedaj, da si se človeškim očem skrival tako varno? Ali si se pa mogel z napakami svojimi skriti očem Božjim, ter preslepiti Vsegavedočega, kakor si slepil ljudi? Glejte narodi, rekel bodé vsevedoči sodnik, glejte tega grešnika, kako gerdo in strašno je grešil, kako hudobno je živel! Vi ste ga imeli za dobrega človeka, ali on je grešil skrivši, grešil pogosto, grešil strašno. On je sicer spolnoval moje zapovedi, ali samo takrat, kedar se je nadjal, da mu to donaša kaj dobička. On je delil ubogajme, kedar se je tega nadjal, da ga bojo ljudje hvalili za to; on je storil to ali uno dobro, in ljudem se je videlo, da je dober in pošten človek; ali samo videlo se je, kajti v sercu nič ni maral za me in moje zapovedi, bil je suženj svojega mesa, bil je nezvest soprug, nemaren oče, hudoben sin. Tako, bratje, tako bo govoril kedaj vsevedoči sodnik marsikomu izmed nas. In kako nam bo takrat, kedar nam postavi pred oči vse, karkoli smo storili hudega? Sveti Hieronim je šel v puščavo, da je mogel tam na tihem in samem premišljevati sodbo Božjo. Tam se je včasih tako zamislil v to premišljevanje, da se mu je pogosto zdelo, kakor da čuje angeljsko trobento. „Kedarkoli pomislim na ta dan,“ tako je rekel, „stresem se po vsem životu. Naj jem, spim, ali delam kaj družega, vedno se mi dozdeva, da čujem strahoviti glas angeljske trobente: Vstanite mertvi, in pridite na sodbo! Noč in dan mi šumi po ušesih glas strahovite te trobente, in nikakor se ne more vpokojiti duša moja.“ Tako sta se tudi sveti Makarij in sveti Hilarion tresla od strahu vselej, kedar sta pomislila na sodnji dan. Če pa niso mogli ti in taki sveti ljudje brez strahu pomisliti na sodbo, o kako da se od strahu ne treseš ti človek, ki si se ogrešil morda z mnogimi in velikimi grehi! Ah kako bo tebi, ti nesramni nečistnik, kedar te vsevedoči sodnik pokliče pred sodni svoj stol, in ti reče: Ti si iskal černo temo, pa se nisi skrnil mojemu očesu. Vse nečiste misli, ktere si svojevoljno redil; vse želje, s kterimi si dražil pohotno svoje meso; vse besede, s kterimi si pohujševal nedolžne duše; vse nečiste dela, s kterimi si svoje telo, — tempelj svetega duha, — kakor tudi čest drugih oskrunil in gerdil; vse — vse je meni odkrito, vse je meni znano. — Pravični sodnik bo poklical pred sebe tudi tebe, ki si poln jeze, serda in sovraštva. Poreče mu: Meni je dobro znano, kako si pogosto smert in nesrečo želel svojemu bližnjemu, kako si ga pogosto preklinjal, nastavljal mu zanjke, in kopal mu jamo! Tako bo govoril pravični sodnik vsem grešnikom. Ah kaj bodo odgovorili vsevedočemu temu sodniku, s čim se spričali pred njim? Kako ga bodo potolažili, kako se pred njim očistili in opravičili? Nikakor, z ničemur se ne bodo izpričali, z ničemur opravičili; kajti stali bodo pred sodnjim stolom ne samo vsevedočega, ampak tudi pravičnega sodnika. Tu na tem svetu se dá sodnik kedaj pa

kedaj podkupiti, zaslepiti, da ne vidi resnice, in da ne dela, kar je prav. Ali na sodbi Božjej bo drugače; kajti Bog, kakor priča apostelj narodov, „ne gleda na vnanjo veljavo ljudi.“ (Rim. 2, 11.) Tam ne bode visok gospod boljši od prostega kmeta, bogatin ne bo imel prednosti pred siromakom, tamkaj ne bo pomagala nič ne čest, ne imenitnost, ne učenost, ne bogastvo ne plemstvo, kar velikokrat tu na svetu visoko ceno ima; ampak sojeni bomo vsi enako, in nepodkupljivi sodnik ne bo odpustil nič, da ne bi prevagal, presodil in ne kaznil. Bog nas bo sodil po različnih okolnostih, ki so nas obdajale, po darovih, ktere smo prejeli. On bo postavil pred te vse tiste, ktere si pohujšal, oderl in ožalostil. Videl boš tam tisto osebo, kterej si vzel drago blago svete nedolžnosti, ktero si pripravil v sramoto in nesrečo. Videl boš tam tiste udove, sirote in uboge, ktere si ogulil, oderl, kterim nisi pomagal, če tudi je bilo lahko. Ah kako ti bo takrat, kedar te bodo pred pravičnim tem sodnikom tožili vsi tisti, ktere si poškodeval, in kterim si krivico storil? Ti neverec, ti ki nisi veroval besedi Božjej, ki si smešil vero, in le veroval, kar se ti je zljubilo, kako bodeš izhajal pred pravičnim tim sodnikom? Ali ne bo ta dan tebi dan strahovit, dan strahú in groze. Pravični ta sodnik, bo sedel na božjem prestolju, opomnil nas bo neizmerne svoje ljubezni, s ktero te je vedno ljubil, ti nehvaležna stvar! In rekel ti bo: „Jaz sem ti dal oznanovati sveto voljo; ali ti nisi maral za moje besede. Dolgo sem te milostljivo čakal, da se poboljšaš. Iz ljubezni do tebe sem se včlovečil, za tebe umerl na križu; ali ti mi nisi vračeval ljubezni za ljubezen, plačeval si me z nehvaležnostjo. Jaz sem ti odperl vrata nebeške in hotel, da pojdeš v moje veličestvo; ali ti nisi hotel priti v moje veličestvo; kajti tebi je bil svet ljubši in prijetniši, kakor veselje večnega življenja. In zato se poberi spred mene v večni ogenj, ki je pripravljen hudiču in njegovim angeljem.“ — Tako bode kedaj govoril večni in pravični ta sodnik, kaj pa ti nespokorjeni grešnik! Zajokal boš; ali to ti nič ne bode koristilo, in pomagalo; kajti takrat bo že potekel čas usmiljenja, in nastopil čas pravice. Ko boš videl, da ti od nikoder ne pride nobene pomoči, vpil bodeš ves prevzet strahu in groze: „Gore, padite na-me, bregovi pokrite me!“ (Luk. 23, 30.) Ali tudi one te ne bodo pomilovale in se te ne bojo usmilile! Nazadnje boš še zagledal vse izvoljene Božje, ktere si zasmehoval prej, in kterih življenje si imel za nespamet, in videl boš, — in to ti bo še huje britkosti zadajalo, — da so prišteti sinovom Božjim, in da je njihov delež med svetniki. Jokaje se bodeš poslovljal od njih. Z Bogom, tako boš jokaje klical v svoji obupnosti, z Bogom vi sveti in izbrani služabniki Božji, z Bogom vi preroki, aposteljni in mučenci Gospodovi, z Bogom tudi ti, prečista porodnica Božja! Grém od vas za vekomaj. Ločim se od tebe, sveti Sion, ločim se od tebe rajski Jeruzalem! Nikdar več, nikdar več vaju ne bom

gledal, mene čaka prekletstvo, iz kterega ni rešitve! In šel bodeš v večno terpljenje, in zaperle se bodo za tebo vrata peklenske. Ah strahovit bo tisti čas! Jaz se ves tresem od strahu, ker ne vem, ali bo tudi mene zadela ta grozovita sodba! Ali pustimo, bratje, to grozno premišljevanje, in poslušajmo, kako se bo godilo dobrim in pravičnim na občnej sodbi; in o tem vam hočem govoriti v drugem delu.

II. del.

Na sodnji dan se bodo godile strahovite znamenja na nebu, silno kopernenje in stiska na zemlji. Ognjevite strele bodo švigale in se križale, zemlja se bo tresla, in moči nebeske se bodo gibale. Groza bo na nebu, groza na zemlji, tako da bodo ljudje ginjali od strahu. Ali zvesti prijatelji Božji se ne bodo bali, to je, ljudje pravični bogaboječi; njim ta dan ne bo strahovit, ampak vesel in radosten.

1. Veselili se bodo pravični najpervo zato, ker so se hlabro vojskovali, in ker so zvesti ostali gospod Bogu. Res, težko jih je stalo premagovati in zatajevati same sebe; oni so se pogosto morali s svojim mesom in s hudobnim svetom boriti, odreči se kedaj pa kedaj tudi tega, kar jim je bilo najljubše, in prenašati mnogo neugodnega in neprijetnega; da ne žalijo Boga, ter da zvesti ostanejo v njegovi službi. Oj, kako se bodo zaveselili, kedar zagledajo sladki sad svojih del! Kako se jim bo razveselilo serce, ko bodo videli, da se niso tu na zemlji zastonj trudili! Kako se bodo veselili, ko bodo videli, kako obilno plačilo so si pridobili! O kako dragi jim bodo takrat križi, ktere so tu nosili, kako ljubo jim bode siromaštvo, ktero so terpeli; kako ljube in drage jim bodo vse krivice, vse nasprotnosti, ktere so preterpeli zavoljo Jezusa! Blagoslovljamo vas, mili križi, ktere smo nosili, tako bodo klicali veselo in radostno, blagoslovljamo vas vse nadloge in težave, ktere smo preterpeli, ker pomagale ste nam k večnej slavi in neizrekljivemu plačilu! Ne bode jim žal zato, kar so tu preterpeli in prenesli za Boga, ampak radovali se bodo zavolje tega, in blagoslovljali sami sebe, ker so boj izbojevali tako dobro. In radost ta se jim bode še podvojila, ko bodo videli, kako so

2. tam našli pravico, ktere tu na zemlji niso mogli najti. Tu pogosto niso mogli dobiti pravice, tu ni bila priznana njihova čednost in nedolžnost, niso bile poplačane njihove zasluge, celo njihove najčistejše namere so se narobe, na hudo obračale, pogosto so morali terpeti nasprotovanja, krivice in neprijetnosti zavolje resnice, ktero so branili. Na sodbi Božjej bo pa vse drugače; tam se bo pokazala in na svitlo prišla tudi skrita čednost, pravica in nedolžnost, ter bo pohvaljena pred vsem svetom. Kako se bote tedaj radovali vi pravični! Jezus, vsevedoči in pravični sodnik vaš,

odperl bo knjigo življenja, v kateri so popisane vse vaše pobožne molitve, vaši posti, vaša poterpežljivost, vaše terpljenje, vaši boji in prestale krivice, opravičil in pohvalil vas bo pred vsemi narodi celega sveta. Bili ste nedolžno osumnjiščeni; on vas bo rešil te sramote. Prenašali ste različne bolečine; on vas bo rešil teh bolečin. Terpeli ste krivice; on pa vam bo vse to poplačal, proglasil vas za ljube in zveste otroke, pokazal vam usmiljeno svoje obličje, ter postavil vas ob svojo desnico. Poznam vas, mili moji, ljubljenci moji, tako vam bo rekel, vi ste meni ostali zvesti, vi ste zatajevali sami sebe, zadeli križ svoj in hodili za menó, pridite, jaz vas hočem potolažiti in vpokojiti vaše duše. In to je tretje, zakaj da bo veliki ta dan strahovit hudobnim, vesel pa dobrim, ker

3. bodo pravični prejeli preobilno plačilo, in tedaj bo popolno in doveršeno veselje njihovo. Kakor nobenemu grehu ne bo ostala kazen, ravno tako tudi nobeno dobro delo ne bo ostalo brez plačila. Vsako tudi najmanjše dobro delo, katero smo storili; vsaka tudi najmanjša miloščina, katero smo podelili siromašnemu bratu; vsaka tolažilna beseda, s katero smo tolažili žalostne; vse kar smo preterpeli za Boga, za vero, resnico in pravico; vse kar smo storili dobrega, vse nam bode poplačano od večnega sodnika. O veselite se, vi dobri in zvesti služabniki Božji, veselite se na ta veliki den plačila! Jezus vam bo odperl vrata nebeske, rekoč: „Pridite oblagodarjeni mojega Očeta, in posedite kraljestvo, katero vam je pripravljeno od začetka sveta.“ (Mat. 25, 13.) In peljal vas bo v večno življenje, v nadzvezdne prebivališča, in rekel premilemu svojemu Očetu: „Glej, ljubi Oče, tu ti izročam ljubljence svoje, ktere sem odrešil, očistil in posvetil s svojo kervijo. Oni so mene proslavili na zemlji, proslavi jih sedaj tudi ti v nebesih. Daj jim, kar si pripravil tistim, ki tebe ljubijo ter napravi, da se s tebo veselijo na vse veke.“ O ve prekrasne nebesa, kako veselo se bo ta klic razlegal po vaših prostorih! Odperle se bodo vaše zlate vrata, veselo „Aleluja“ prepevaje pojdejo izvoljeni Božji v večno veselje. Šli bodo patrijarhi in preroki, šli aposteljni, šli mučenci, katerih rane se bojo svetile kot solnce in najdraže kamenje, šli bodo spoznavalci, šli sveti duhovniki, šli sveti mladenči in device, šli sveti zakonski možje in žene, sveti udovci in udove, šli ljudje vsakega stanu, vsake starosti, vsakega plemena in naroda, šli bodo v rajske prebivališča, in tam jih bo pričakovala mati Božja, pričakovali zbori angeljski, in občni radostni klic se bo razlegal po prostorih nebeskih. Ali ne bo tedaj ta dan dan veselja in radosti, dan preblažen?

Sklep.

Bode, — vesel bo ta dan dobrim in bogaboječim, ali strahovit hudobnim in grešnim. In zato, bratje in sestre v Jezusu, če že-

limo, da nam ta dan bode dan plačila in radosti, ne pa dan strahu in prekletstva, prizadevajmo si, da ne bode zastoj za nas prelita kri Jezusova! Vravnajmo si življenje tako, kakor nam zaukazuje in kaže ljubi Jezus, vedno imejmo pred očmi Boga in njegovo sveto postavo, živimo brez graje po zapovedih Gospodovih; pazimo, da ne storimo ne najmanjšega greha in da ne zanemarjamo najmanjše zapovedi. Zato pogosto mislimo na smert, in na to, kar nas čaka po smerti; sprašujemo si vsak dan svojo vest, in če opazimo kak madež na sebi, prizadevajmo si, da koj očistimo dušo s ponižnim kesanjem in pravo pokoro. Potem pa, bratje mili, potem nam ne bo strahovit sodnji dan; ampak nam bode dan vesel, radosten in preblažen, bode nam dan, ki nas bo vpeljal v veselje, ktereга nam nihče ne bo mogel več vzeti. Amen.

Pridiga za roženkransko nedeljo.

(Kako se sveti roženkranc prav moli.)

„Blagor tistim, ki božjo besedo poslušajo, in jo ohranijo.“ Luk. 11, 28.

V v o d.

Danes obhajamo praznik svetega roženkranca. Ta praznik je postavljen seособno zato, ker so kristijani k česti Device Marije molili sveti roženkranc in po priprošnji Device Marije dvakrat (pri Ehinadskih otokih in na Ögerskem) srečno zmagali neusmiljenega Turka, ki je žugal vgonobiti vse kerščanstvo, zatreti vso kerščansko vero. — Sv. cerkev nam veli danēs brati sveto evangelije od tiste žene, ktera je vsa vesela zaslišala toliko lepih nauk iz ust Jezusovih in zagnala glas, ter blagrovala mater Jezusovo, ki je tolikanj blaženo dete porodila na svet. — Tudi mi, ljubi moji! blagrujemo in poveličujemo Marijo, mater Jezusovo, kadar molimo lepo žlahtno molitev svetega roženkranca. In prav lepo je slišati, da po nekterih hišah vsak večer, po drugih vsaj vsako saboto, nedeljo in praznik in drugih svetih časih (kakor v adventu in postu) molijo to sveto molitev. Le še to bi bilo želeti, da bi jo vselej in vsi tudi prav molili. Kako pa je treba moliti sveti roženkranc, da bo prav? Jezus je rekel danes ženi: „Blagor tistim, kateri Božjo besedo poslušajo in jo ohranijo.“ Te besede Jezusove obernem na sveti roženkranc, ter rečem: Blagor jim, ki sveti roženkranc molijo tako, da nauke, ki so skriti v njem, poslušajo in ohranijo, ter

II. žalostni del.

Perva skrivnost žalostnega dela sv. rožnikranca je:

1. Kteri je za nas kervavi pot potil. — Te besede nam v spomin sklicujejo tisto noč velikega četertka, v kateri je Zveličar v smertnih težavah klečal na oljski gori, ter prosil, naj bi mu terpljenje odvezel Oče nebeški, če bi njegova volja bila, in mu je tolika žalost zalivala serce, da se mu je kervav pot prikazal po životu in je kapal na zemljo. — Če je pa Jezus za nas potil kervavi pot, ali ni več kot spodobno, da mi namesto kervi pretakamo vsaj solze prave pokore nad svojimi grehi?

Druga skrivnost žalostnega dela sv. rožnikranca je:

2. Kteri je za nas bičan bil. — Ta skrivnost nas opominja na tisti strašni trenutlej, o katerem so neusmiljeni vojščaki na Pilatovem dvoru nedolžnega Jezusa slekli, na steber privezali, ter tako neznano raztepli, da od nog do glave ni bilo nič celega, nič zdravega nad njim, in ga je kri polivala po vsem njegovem životu. — To nas opominja, da smo zavezani svoje telo mertviti, ter samega sebe zatajevati, s tim, da se postimo, da pokoro delamo in druge dobre dela doprinašamo.

Tretja skrivnost žalostnega dela sv. rožnikranca je:

3. Kteri je za nas s ternjem kronan bil. — Te besede nam naznanjajo, kaj so terdi rabeljni delali še na dalje z milim Jezusom, kadar so ga bili že tolikanj hudo raztolkli. Spletli so namreč krono iz bodečega ternja, in ko je bila spletena, so jo pritiskali Zveličarju na glavo, da mu jo je ternje neusmiljeno razbadalo. Na to so ga ogernili z zaničljivim plaščem in namesti kraljeve palice mu dali terst v roko, ter ga zapljuvali in zasramovali. — Iz tega se učimo voljno prenašati zaničevanje, zasramovanje po zgledu Jezusovem.

Četerta skrivnost žalostnega dela sv. rožnikranca je:

4. Kteri je za nas nosil težki križ. — Pri teh besedah si moramo spomniti, kako so raztepenemu, s ternjem kronanemu Zveličarju naložili na ramo težki križ, in ga je moral sam prenašati po Jeruzalemskih ulicah na Kalvarsko goro; in ga je nosil tolikanj težko, da se je trikrat zgrudil pod njim na zemljo; in bi bil skor na potu obležal, ko bi mu nazadnje Simom križa nositi ne bil pomagal. — Voljno po Jezusovem zgledu prenašajmo tudi mi križe in nadloge, s kterimi nas obiskuje Gospod Bog; to ravno nas uči četerta skrivnost žalostnega dela svetega rožnikranca.

Peta skrivnost žalostnega dela sv. rožnikranca je:

5. Kteri je za nas križan bil. — Kadar so Jezusa s križem privlekli na goro, vergli so križ na zemljo, popadli Jezusa,

ga zopet slekli, na križ pribili, in križ povzdignili in zatokli v tla. — Jezus je umerl na križu za naše grehe, umerl iz ljubezni do nas; iz ljubezni do Jezusa tudi mi odmrijmo vsakemu grehu, ter pobožno in bogaboječe živimo. To nam peta skrivnost žalostnega dela sv. rožnikranca navezuje na serce; kaj pa nam navezujejo na serce petere skrivnosti

III. častitega dela?

Perva skrivnost častitega dela sv. rožnikranca je:

1. Kteri je vesel od mertvih vstal: — in nam v spomin pokliče veselo velikonočno nedeljo, o kateri je Jezus premagal smert in pekel, ter ves veličasten šel iz groba. — Ljubi moji! vsi bomo umerli; — kakoršno pa je naše življenje, taka bo tudi naša smert. — Po smerti pride sodba, po sodbi vstajenje in na to druga, poslednja sodba. Le kdor pobožno, spokorno in kerščansko živi, on bo srečno umerl. Kdor tukaj samega sebe sodi, — to je: pridno sprašuje svojo vest, se iz serca kesa svojih grehov, se jih popolnoma spoveduje, in se resnično poboljša, bo obstal nekdan na sodbi božji. Vsi bomo nekdan vstali, toda častljivo in srečno bo le vstajenje pobožnih, vstajenje nespokornih grešnikov pa bo strašno in nesrečno. „Kar človek tukaj seje, to bo tamkaj žel.“ (Gal. 6, 8.) Tega nas opominja častitega dela sv. rožnikranca perva skrivnost.

Druga skrivnost častitega dela sv. rožnikranca je:

2. Kteri je čestito v nebesa šel. — Te besede nam ukažejo premišljevat tisto čudno prigodbo, ki se je godila vpričo apostelnov na oljski gori. 40. dan po svojem vstajenju jih je namreč Jezus peljal tje gori, je od njih slovo vzela, in se na to začel pomikati od tal vedno viši in viši, dokler ga oblak ni zakril. — V nebesih zdaj Jezus sedi ob božji desnici. — Nebesa pa so tudi naša domovina. Toda v nebesa ne more nič nečistega. Ozke so vrata in sterma je pot, ki pelje tje gori v življenje; in ta pot je pot pokore, pot križa, pot zatajevanja. Druga skrivnost častitega dela sv. rožnikranca nam to postavlja pred oči.

Tretja skrivnost častitega dela sv. rožnikranca je:

3. Kteri je sv. Duha poslal. — Poslal ga je sveto binkoštno nedeljo v podobi gorečih jezikov v Jeruzalemu zbranim apostelnom, ter jih naredil iz boječih serčne, iz neučenih učene. — Tudi mi smo prejeli sv. Duha pri svetem kerstu, pri sveti birmi; tudi mi smo bili posvečeni v tempelj sv. Duha, in sv. Duh prebiva v nas, če se bojimo Boga, ga čez vse ljubimo, bližnjega pa kakor sebe. Zatoraj moramo v časti imeti svoje telo kot tempelj svetega Duha, čiste ohranite svoje ude kot ude Kristusove; in ne smemo sv. Duha žalosti narejati z nobenim grehom, sosebno ne s kakim

grehom zoper sveto čistost! — Vse to nam na serce navezuje tretja skrivnost čestitega dela sv. rožnikranca.

Četerta skrivnost čestitega dela sv. rožnikranca je:

4. Kteri je Devico Marijo v nebesa vzel. — Marija je umerla, aposteljni so nje telo v grob položili, angelji pa so ponj prišli, in ga nesli v nebo. — Tam gori je zdaj naša Mati z dušo in telesom! Kako veselo je, da se vemo kam zatekati! Če Očeta žalimo, k Materi zatečimo se, ter prosimo jo: „Sveta Marija, mati božja! prosi za nas grešnike!“ To nam veli četerta skrivnost čestitega dela sv. rožnikranca.

Peta skrivnost čestitega dela sv. rožnikranca je:

5. Kteri je Devico Marijo v nebesih kronal. — Te besede nam povedó, da je trójedini Bog Marijo v nebesa vzeto povzdignil nad vse stvari, ter jo postavil kraljico nebes in zemlje. — Vsi si želimo tje gori k Mariji v nebesa. Prišli bomo, če bomo ponižni, čisti in nedolžni, poterpežljivi in vdani v sv. božjo voljo, kot Marija. Če bomo tukaj nje pobožni, ubogljivi otroci, v nebesih nam bo ona mogočna pomočnica in ljubeznjiva mati. To nam pripoveduje peta skrivnost čestitega dela sv. rožnikranca. —

Sklep.

Ob času sv. Dominika se je krivovera in hudobija neznano širila po kerščanskem svetu. Sveti mož joka, zdihuje, pridiguje; pa le malo opravi. Zdaj se zateče k Mariji, in Marija ga nauči molitev sv. rožnikranca, in sv. Dominik hiti, ljudem oznanovat jo in priporočevat. In res se ne da dopovedati, koliko grešnikov in krivovercev je spet Kristusu pridobil! — Tudi mi radi molimo to sv. molitev, kakor smo se danes učili. Premišljujmo skrivnosti, ki jih hrani ta molitev v sebi; spolnujmo nauke, ki jih posnemamo iz njenih skrivnost. Če to storimo, bodo oživele nam v sercu živa vera, terdno zaupanje in goreča ljubezen. In če nam bodo v sercu cvetele te tri zlahtne rožice, smemo si svesti biti, da nam bo Marija, ktero s svetim rožnikrancem posebno čestimo, potem revnem življenju pokazala Jezusa, žegnani sad svojega telesa! Amen.

Pridiga za I. adventno nedeljo.

„Ne odlašaj k Gospodu spreobrniti se, in ne odkladaj od dne do dne; zakaj njegova jeza naglo pride, in ob času maščevanja te bo razdjal. Sir 5, 8—9,

V v o d.

Danes, verne duše kerščanske, začenjamo novo cerkveno leto. Sveta mati cerkev nam nalaga, naj premišljujemo tisti oddelek sv. pisma, v katerem edinorojeni sin Božji prerokuje konec vesoljnemu svetu. Kakor na koncu cerkvenega leta, tako nas tudi ob njegovem začetku sveta mati katoliška cerkev spominja, da bode prešla ta zemlja in vse, kar je na njej, da bode Jezus zopet prišel na ta svet, sodit žive in mrtve. Pa zakaj nas, preljubi bratje, teh strahovite spominja sveta mati cerkev? Zakaj nam nalaga, da te strahovite resnice premišljujemo ravno danes, ko začenjamo novo cerkveno leto? Zato, predrági, ker je katoliška cerkev naša skerbna mati, ktera zvesto skerbi, da reši in zveliča naše duše. Ona nam nalaga premišljevatí te strahovite resnice zgolj zato, da nam odverne srece od sveta, da nam vlije zveličalnega strahu, in da nas nagne k pokori.

Ali pa ona vselej tudi doseže svoj cilj in konec? Žalibog, ne! Mnogo je ljudi, ki se ne dajo skloniti, da pokoro delajo in poboljšajo svoje življenje vkljub vsem njenim materinskim opominom. Tolažijo se s tim, da je daleč še tisti veliki in strahoviti dan, tolažijo se, da ne bode še tako hitro napočil, in da jim bode ostajalo še dovolj časa za pokoro. Sin umerljivi! Kdo pa te je zagotovil, da je daleč še tisti strahoviti dan? Tega ne vé nihče, tega ne vejo niti angelji v nebesih! Mogoče, da je še daleč, ali mogoče tudi, da je že blizu in pred vratmi. No, pa le recimo, da bode dolgo še, dolgo stal ta svet. Ali bomo pa tudi mi še dolgo živeli na zemlji? Oj, morda je sekira že nastavljena na korenino našega življenja, morda nam bode neusmiljena smert z britko svojo koso nenadoma presekala nit življenja, morda bomo skoraj posekani in v ogenj verženi. Mi pa vendar nočemo, da se poboljšamo, ampak vedno odkladamo pokoro, odkladamo od danes do jutri. Cerkev nas spominja smerti, spominja sodbe in konca vesoljnega sveta; sveto pismo nam kliče: „Ne odlašaj k Gospodu se spreobrniti, in ne odkladaj od dne do dne; zakaj njegova jeza naglo pride, in ob času maščevanja te bo razdjal.“ Mi pa vendar nič ne maramo, ter odkladamo pokoro, in živimo v grehu brez vsega strahu ravno tako, kakor da ni ne smerti, ne sodbe, kakor da ni pravičnega Boga, ki

kaznuje vse hudo. O grozna slepota! O da bi nam milost Božja razsvetlila razum, da bi sprevideli, v kolikej nevarnosti da smo, če bomo pokoro odkladali od dne do dne! Milost Božja pa naj razsvetli vzlasti mene, ki vas želim prepričati danes, da je nevarno odkladati pokoro.

Morebiti povprašate: zakaj? Zato, preljubi,

1) ker ne vemo, ali se bomo mogli spokoriti takrat, kedar bomo mi hoteli; in zato,

2) ker ne vemo, ali bomo tudi mogli, in ali bo Bog tudi sprejel našo kasno pokoro.

Terda bo enkrat tekla takim, ki odlašajo poboljšanje, terda bo pela takim takrat, kedar pride Jezus, pravični sodnik sodit žive in mertve! Ne odkladajmo tedaj pokore, ker drugače nam bode terda hodila tisti strahoviti dan; ne odkladajmo, ampak koj se obrnimo k Gospodu, svojemu Bogu. Da se pa res udaste, poslušajte danes s pripravnim in voljnim srcem moj govor, ki ga hočem govoriti v imenu Gospodovem.

I. del.

Nevarno je odkladati pokoro, ker ne vemo, ali se bomo mogli spokoriti takrat, kedar bomo mi hoteli. Tega pa ne terdim jaz, to terdi sv. oče Avguštín. „To je pravična kazen grehu,“ piše ta cerkveni učitelj, „da, kdor se ne poboljša, dokler more, se ne bode poboljšal, če bi poznejše kedaj morebiti tudi hotel.“ Morebiti mu hoče takrat časa zmanjkati k temu, morebiti tudi moči in sposobnosti, ali pa milosti Božje.

1. Čas, bratje moji, ni v naši oblasti, mi nismo gospodarji času. Ali imamo pismeno zagotovljeno, da bomo še toliko in toliko let živeli? Ali ne vemo, da smo ljudje umerljivi, da smert dojde, kot tat po noči, kedar se človek najmanj nadja? Morda je že blizu tudi nam, mi slepci pa odlašamo obrniti se k Bogu! Pokoro odkladati, kako je to bedasto, kako prederzno! O človek, ali si ti gospodar svojih dni in let? Res je, Bog te čaka, to priča tudi sv. pismo; ali ono ti ne pové, kako dolgo te bo Bog še čakal, koliko let, koliko mesecev, koliko dni. Vsemogočni gori na višavah, ki obeta skesanim odpuščanje, ne obeta neskesanim, da bodo do jutri živeli. Pomislite, kolika bi bila nesreča, če bi nas smert zatekla v grešnem življenju! Ali bi se nam ne moglo kaj takega prigoditi? To priča tudi sv. pismo, da „leta hudobnih bodo okrajšane.“ (Preg. 10, 27.) O kako smo nespametni! V grehu ne bi radi umerli, pa vendar živimo v njem. Ali tudi odlašamo obvezati rane, kedar se ranimo kje? Ali ne hitimo gasit koj, kedar kje začne goretí? Glejte bratje, dušo smo si ranili z grehom, mi pa vendar le odlašamo in je ne obvežemo; proti nam večni ogenj, ali

mi nočemo gasiti! Bratec mili, ko bi nam Bog poslal svojega angelja povedat: „Danes še bodeš umerl“, oj, kako bi se prestrašila tvoja duša, in gotovo pokore in svojega poboljšanja ne bi odlašal na jutrajšnji dan, ampak koj, kar pri tistej priči bi začel se pokoriti za svoje grehe. Ali ni mogoče, da še danes umerješ? Ali veš za gotovo, da pojdeš živ in zdrav iz te cerkve? Mogoče, da boš še dolgo živel na tem svetu, ali mogoče tudi, da te bode že v nekoliko dneh krila črna zemlja. Pomisli tedaj besede Sirahovega sina, ki govori: „Ne odlašaj k Gospodu se spreobrniti, in ne odkladaj od dne do dne: zakaj njegova jeza naglo pride, in ob času maščevanja te bo razdjal.“ In ko bi tudi zagotovljeni bili, da bomo živeli do jutri, ali smo pa tudi zagotovljeni,

2. da nam ne bode zmanjkalo moči in sposobnosti za pokoro? Čim dalje človek živi grešno življenje, tim manj se more nadjati, da se bode kedaj poboljšal. Jutri — jutri, zakaj pa ne danes? Zakaj ne koj, zakaj ne koj sedaj? Ali bo jutri tvoje serce mehkejše, kot danes? Ali boš jutri ložej pretergal grešne zveze, kot danes? Nikakor ne! Navada, čim dalje gospoduje človeku, tim čversteji ga prime in vklenuje. Kakor telesna bolezen postane neozdravljiva, ako se s početka zanemarja, tako postane neozdravljiva tudi bolezen dušna, ako se hitro in o pravem času ne ozdravi. Greh raste z dnevom, dokler naposled človeku okuje dušo z železnimi svojimi verigami, iz katerih se rešiti je zelo težko. Zatoraj veva sveto pismo: „Hudobnega vjamejo njegove hudobije, in vezi njegovih grehov ga zvežejo? (Preg. 5, 22.) Tako je, verne duše kerščanske! Grešnika okujejo njegovi grehi in krivice; in čim dalje ostane v njih, tim bolj se uterdijo zveze, s kterimi je zvezan. In naposled, če tudi hoče, ne more znebiti se jih, ne more raztergati jih, ne more poboljšati se. Skopuh, preplaši se tega, čim dalje ostaneš, tim slabejši si; naposled, če bodeš tudi hotel, ne bodeš mogel poboljšati se. — Nečistnik, ki z gerdimi nasladami strežeš svojemu mesu, preplaši se tega; čim dalje ostaneš, tim slabejši si; naposled, če bodeš tudi hotel, ne bodeš mogel poboljšati se. — Pijanec, preplaši se tega, čim dalje ostaneš, tim slabejši si; naposled, če bodeš tudi hotel, ne bodeš mogel poboljšati se. — Tat in goljuf, preplaši se tega, čim dalje ostaneš, tim slabejši si; naposled, če bodeš tudi hotel, ne bodeš mogel poboljšati se. Sedaj morda si še dosti močen, da raztergaš grešne vezi, ali jutri, za mesec dni, za leto dni, ali pa na smertnej postelji, oj, kaj bode! Mogoče je, da se boš poboljšal in spokoril; ali kakor Bog modro in pravično vlada ta svet, dogodi se kaj takega zelo redko, in zato je pravo čudo, če se grešnik spreoberne na smertnej postelji. Kaj pa, če umerje naglo, kar se je že mnogim prigodilo? Ali pa, če se ne bodeš zavedal poslednji čas življenja? Ali bodeš mogel takrat popraviti vse, kar si bil zakrivil, nadomestiti vse, kar si bil opustil? Nikakor ne! Spametuj se toraj, ne bodi nemaren v toliko važnem

poslu, ampak poslušaj svet Sirahov: „Ne odlašaj k Gospodu se spreobrniti, in ne odkladaj od dne do dne; zakaj njegova jeza naglo pride, ob času maščevanja te bo razdjal.“

3. Premisli naposled, duša kerščanska, da brez milosti Božje ne moreš niti misliti na kaj dobrega ali zveličalnega, kaj še le kaj storiti. Bog je pravičen, ti pa le odlašaj pokoro in ga žališ? Oj, kaj bi bilo s tebo, ko bi ti Bog, ta pravični in žaljeni Bog, odtegnil svojo milost? Ali bi mogel, če bi tudi hotel, spokoriti se? Ali je Bog dolžen tako dolgo te čakati, dokler bi se tebi poljubilo sprejeti njegovo milost? Kaj, če ga je že minula poterpežljivost? Kaj, če je že pretekel čas milosti? Bratje premili, ne grešimo prederzno proti milosti Božjej! „Hitite k zdravniku, dokler še morete,“ opominja nas sveti Janez Zlatoustnik „drugače ne bodeste mogli, če bodeste morda tudi hoteli.“ Poslušajmo ta svēt vsi, poslušajmo ga radi, kakor ga je poslušala Pelagija Antiohinja. Ona je bila velika grešnica, ali sedaj je velika svetnica v nebesih. Nek dan je prišla v cerkev, ali ni prišla iz pobožnosti, ampak zato, da so ljudje gledali po njej. Sveti Nomo, škof Heliopolski, je govoril o strahovitej kazni Božjej, ki čaka tiste, ki prelomljujejo postavo Božjo, ki grešijo, pa nočejo spokoriti se. Govor govornikov je kot oster meč se zasadil v njeno serce. Poverne se na dom, mahoma napiše list svetemu škofu, in v njem serčno prosi ga, naj se je usmili, ter jo reši večnega pogubljenja. Nomo, da se prepriča, ali je njena pokora prava in odkritoserčna, ne usliši je prvi mah. Ali Pelagija je bila stanovitna, resnično se je spokorila. Odložila je žamet in svilo, drago kamenje in drug lišp, razdelila je vse svoje premoženje siromakom, in šla v Jeruzalem, kjer si je na oljskej gori poiskala votlino, v kateri je do smerti objokovala svoje grehe. Mahoma tedaj je hitela Pelagija, hitela je k zdravniku, urno je hitela k studentu milosti Božje, koj je hitela, ko se je odperlo jej, hitela je k njemu, dokler je še mogla. Tako hitimo, tecimo tudi mi k zdravniku svojih duš, tecimo, dokler še moremo. Hitimo, tecimo koj, ne postajajmo, ker drugokrat morda ne bodemo mogli, piše sv. Janez Zlatoustnik, če bodemo morda tudi hoteli; kajti odlagati pokoro je nevarno tudi zato, ker ne vemo, ali bode Bog našo kasno pokoro sprejel, ali ne. O tem pa v drugem delu.

II. del.

Grozovito je in strahovito, pahnjen biti spred Božjega obličja! Zakaj so mnogi svetniki tako živo in krepko nagibali in nagovarjali grešnike k pokori? Zakaj so mnogi verni služabniki Božji vse svoje življenje posvetili spreobračanju grešnikov? Oj, šlo je za duše človeške, za duše z dragoceno Jezusovo kervijo odkupljene; šlo je za njihovo večno srečo ali nesrečo. Duhovnik Forrer, mož blazega spomina, če ni mogel drugače skloniti grešnika k pokori,

je predenj pokleknil, in jokaje prosil s povzdignjenima rokama, naj se usmili svoje uboge duše. Če tudi s tim ni omeščal serca grešniku, hitel je v cerkev, tam pokleknil pred oltar, in serčno prosil gospod Boga, naj se usmili ubozeza grešnika, in sam nagne ga k pokori. Potem je v drugo šel k njemu, na novo začel prositi ga, naj se spreoberne. In navadno se mu je posrečilo, da je vsakega grešnika pripeljal na pravi pot. Glejte, predragi, tako so verni služabniki Božji nagibali in vodili grešnike k pokori. Pa zakaj tako? Zato, ker so vedeli, kako je nevarno odlagati pokoro od danes do jutri; vedeli so, čim dalje človek pokoro odlaga, tim negotovjše je, če je bode Bog takrat sprejel ali ne.

Grešni sin Adamov! ali meniš, da bodeš takrat se pokoril, kedar se bode tebi poljubilo? Ali pa veš za gotovo, da bode Bog tudi sprejel tvojo kasno pokoro? In kedaj meniš spokoriti se? Morda takrat, kedar se te Bog dotekne s svojo težko roko? Morda na smertnej postelji? Čuj, kaj ti povem! Kralj Egipški Faraon je obetal storiti vse, kar koli je Mozes zahteval od njega, dokler se mu je vila šiba Božja nad glavo. Tako hočeš morda tudi ti zato se pokoriti, ker te je zadela mogočna roka Božja. Ali ko bi Bog odtegnil svojo roko, in bi tebe minul strah in groza, morda bi tudi ti, kakor Faraon, koj pozabil na vse, kar si bil pred obetal. Taka pokora pa le izhaja iz strahu, zato se tudi ne more imenovati prava pokora. In Bogu bi se mogla dopasti taka, s strahom prisiljena pokora? Kaj taka pokora naj bi zadobila milost pri njem? Ne terdim, da se nikdar ne dopada Bogu; ne terdim, da nikdar ne zadobi milost pri njem; tega ne terdim. Ali ti, Bog moj na višavah, ti sam veš najbolje, kako redko kedaj zaslučuje milost tvojo taka prisiljena pokora! Reši, gospod, bolnega grešnika iz stiske, reši ga smertne nevarnosti, poverni mu prejšnje zdravje, in on bode, kakor Faraon, pozabil na vse, ter se povernil v stare grehe. Taka pokora, h kateri grešnika nažene strah pred sodbo in peklom, taka pokora je zelo nestanovitna, in redko kedaj jo Bog sprejme. To je skušil kralj Antijoh, ki je pomoril mnogo naroda judovskega. Na smertnej postelji pa je spoznal svoj greh, objokoval ga je grenko, in, kakor priča sv. pismo, tožil je z bolnim srcem: „Sedaj se pa spominjam hudega, kar sem storil“. (I. Makab. 6, 12.) Ali Bog ga vendar ni uslišal, in ga sprejel v milost, ker njegova pokora ni izvirala iz žalosti, da je bil žalil Boga, ampak je izvirala iz tega, da je padel v bolezen in nadloge.

Res je, ne tajim, bratje moji, da je studenec milosti Božje nevsabljiv. Tisti gospod, ki more iz kamenja stvarjati sinove Abrahamove, more tudi skloniti k pokori naj teršega grešnika. On je vzel k sebi v raj tudi razbojnika že umirajočega. Ali to je bil samo eden edini, o katerem priča sveto pismo, da je dosegel toliko milost; eden, ljubi moj, da ne obupaš, ali samo eden, da se prederzno ne zanasaš. To nam naj služi v zveličanski opomin! Nikar

tedaj se prederzno ne zanašajmo na milost Božjo, kajti kedar prejde čas milosti, tedaj naj molimo in prosimo, kakor nam drago, tedaj naj vzdihujemo in jočemo, bijemo se na persi, objemljemo križ Gospodov, poljubljamu mu noge, kakor nam drago, zastonj bode, vse zastonj! Kedar se napolni mera grehov, takrat bode že prepozno; Bog nas ne bode več sprejel v svojo milost. Rekel nam bode v pravičnem svojem serdu, kakor berem v svetem pismu: „Klical sem vas, in niste mi odgovorili; govoril sem vam, in niste hoteli poslušati me; hudo ste delali pred mojimi očmi, in kar meni ni dopadlo, tisto ste izvolili. Zavergli ste moj svet, in gluhi ste bili mojim opominom. In jaz se hočem smejati vašej pogubi.“ (Izai. 66, 4.) Glejte terdovratni grešniki, enako bode govoril pravični sodnik tudi vam: Opominjal sem vas pogostokrat, silil in prigovarjal k pokori, ali vi se mi niste oglasili, niste hoteli poslušati me, in hudo ste delali pred mojimi očmi, delali to, kar meni ni drago, ni po volji. Jaz sem vas čakal, dal sem vam časa in priložnosti, da se poboljšate, ali se mi niste oglasili, niste hoteli poslušati me, in hudo ste delali pred mojimi očmi, delali to, kar meni ni drago, ni po volji. On vam poreče: Iskal sem vas, kakor dober pastir išče zgubljene ovce, klical sem vas k sebi z ljubeznjivo, gonil s strahom, ali vi se niste hoteli oglasiti mi, niste hoteli poslušati me, in hudo ste delali pred mojimi očmi, delali to, kar meni ni drago, ni po volji. Zavergli ste moj svet, zavergli mojo milost, gluhi ste bili mojim opominom, in odlašali ste k meni se obrniti, zato pa se hočem jaz sedaj smejati vašej pogubi, — poberite se! Kam pa, Gospod, kam naj odidejo ti nesrečni? Kam naj grejo izpred tvojega obličja? Ah, Gospod, ti si v svetem pismu dosti jasno in razložno popisal tisto strahovito mesto, toraj jaz raje molčim o njem, in se vklanjam tvojej pravici. — K tebi pa, terdovratni grešnik, k tebi se še enkrat obračam, in te zaklinjam pri vsem, kar ti je ljubo in drago, zavedi se, spametuj se, pa hitro brez odlašanja, sicer se bode spolnilo nad tebo, to s čimur žuga sv. duh v bukvah Sirahovih, da bode nenadoma njegova jezà se usula na-te, in ob času maščevanja te bo razdjal.

Sklep.

O bratje, o sestre v Jezusu, ne govorimo tedaj: jutri; ne govorimo: kedar se postaramo; ne govorimo: je še dovolj časa, ampak koj danes, dokler še moremo, se pokorimo. Povernimo krivično premoženje, popravimo zadano pohujšanje, čuvajmo se tistih oseb, ki so nas navadno v greh zapeljale, premagujmo meso in njegove grešne želje. Poslušajmo glas sv. Pavla aposteljna, ki nas v listu, pisanem Rimljanom, tako-le opominja: „Odverzimo dela teme, in orožimo se z orožjem svitlobe. Kakor po dne pošteno hodimo, ne v požrešnosti in pijanosti, ampak oblecimo Gospoda Jezusa Kristusa.“

(Rim. 13, 12. 13, 14.) In to napravimo hitro, zakaj če bomo postajali, utegne se zgoditi, ali da se ne bomo nikdar spokorili, ali pa da kasne naše pokore Bog ne bode hotel sprejeti. Ali čemu vas opominjam? Saj imate Mozesa, imate preroke, imate Jezusa, nebeškega učenika. Če nočete njih poslušati, kako bi poslušali mene, grešnega človeka! Oj, v grehu uterjeno serce ne omeči noben človek, to premore sama in edina milost Božja. Ona in edina more omečiti kamenito serce človeško, ona edina mora razgnati duševne tmine, razsvetliti razum, in voljo skloniti na dobro. Zato pa ti sam, Oče nebeški, s svojo milostjo užgi naše hladno serce, ti sam nas pripelji k pokori. Navdihni nas z duhom pokore, da ne bomo odlagali od danes do jutri, ampak da bomo koj se pokesali svojih grehov, da srečno in zveličalno pričnemo novo cerkveno leto. Amen.

Pridiga za II. adventno nedeljo.

„Janez v ječi.“ Mat. 11, 2.

V v o d.

Kaj v ječi, Janez, Janez Kerstnik? Janez, predtečaj Gospodov? Kaj v ječi je ta sveti mož? Kaj so ječe in železje za dobre in pravične ljudi? Kaj morajo tudi dobri in pravični ljudje zdihovali po ječah? — Ne, da bi morali, pa vendar le pogostokrat vzdihujejo, pa vendar le morajo pogostokrat terpeti vsako jako preganjanje in zopernosti. Ravno tako je moral terpeti tudi sv. Janez Kerstnik, predtečaj Gospodov. Ko je namreč videl, kako kralj Herod grešno živi z ženo svojega brata, graja ga zavoljo tega, in opominja, naj nehá pohujševati ljudi; graja ga rekoč: „Ni ti dovoljeno imeti žene svojega brata.“ (Mark. 16.) Ali zato, ker je tako močnodušno in zvesto spolnil svojo sveto dolžnost, zato je bil veržen v ječo, zato je bil naposled umorjen. Za nobeno hudodelstvo ni terpel sveti Janez, ampak terpel je za reč pravično. In kedar kdo kaj terpi zato, ker noče, da bi bil po volji krivičnim in hudobnim, ker noče ravnati nasproti svojej vesti, ker noče zapustiti čednosti in hudo delati, takrat pravimo, da terpi preganjanje zavoljo pravice.

Tedaj je sveti Janez Kerstnik terpel preganjanje zavoljo pravice. On je za pravično reč bil veržen v ječo, in naposled je za pravično reč zgubil tudi glavo. Verni kristijanje in bratje preljubi! res je, nam ni treba dati glave za pravico, ali vkljub vsemu temu moramo tudi mi kedaj pa kedaj terpeti za pravico. Odkrij, bratec moj, kakega hudobneža, ki je v visokej česti, in ki imá veliko

oblast, pokaži svetu, da je grabežljiv volk v ovčej koži, glej, nakopal si si na vrat mnogo nadlog in žalosti. Brani siromaka proti bogatinu, poteguj se za slabo revše proti silnemu, glej silnik se hoče nad tebe znositi in ti hoče škodovati. Povej vsikdar vsakemu resnico v oči, grajaj vsikdar, kar se mora grajati, glej, mnogi ti bodo to zamerili. Nastojaj na to, da brezbožni ne dela hudega po svojej spačenej volji, glej, dolgo bo v svojem sercu nosil jezo proti tebi. Poskušaj, kolikor je mogoče, da zaderžuješ spodtike in hudodelstva, ki se razprostirajo in množé po tvojej okolici, glej, kakor krokarji bodo krokali na-te, kot na belo vrano, in gotovo se bodeš zameril vsem, ki so hudobni.

Če je pa temu taka, poreče kdo sam sebi, ali ni boljše, da se molči na hudo, da se resnica ne brani, da se pravica ne zastopa, in da se pušča, naj se nedolžni zatirajo. Nikakor ne! Nikdar še ni bilo komu žal zato, če je moral kaj terpeti za pravično reč. Sam Jezus, naš Zveličar, nas prepričuje o tem rekoč: „Blagor njim, ki terpe preganjanje za voljo pravice.“ (Mat. 5, 10.) In ravno o tem hočemo danes govoriti. Rečem tedaj z Zveličarjem našim: Blagor njim, ki terpe preganjanje zavoljo pravice; ker

1) iz zopernosti, ki jih zadevajo, zavoljo pravice, izvira njim že v tem življenju veliko veselje,

2) v večnosti pa jih čaka preobilno plačilo.

Sv. Janez Kerstnik ni bil niti prvi niti zadnji, ki je moral terpeti preganjanje zavoljo pravice. Morda so tudi tu med vami nekteri, kterim je odsojeno terpeti preganjanje zavoljo pravice. Današnji moj govor naj jim bode na sladko tolažbo.

I. del.

Blagor njim, ki terpe preganjanje zavoljo pravice! Blagor njim, ker jim iz zopernosti, ki jih zadevajo zavoljo pravice, že na tem svetu izvira veliko veselje. Da si človek s tim, da lepo, pošteno in kerščansko živi, pridobiva najčistejše in najslajše veselje, kdo bi o tem dvomil? Čednost in pobožnost, mili moji, ne prepoveduje in ne brani, ne moti in ne kazí nobenega pravega veselja. Kdor bi vam popisoval jo tako, kakor da je človeku žalostna tovaršica na stezi tega življenja, da dela človeka žalostnega in čmernega, on je gotovo ne pozná. Čednost, bratje dragi, ne brani nam nobenega dopuščenega veselja, ampak ona se celó množí in povišuje vsako veselje. Čednost človeku umiri in razveseli serce, in vpokoji dušo; po čednosti se človeku osladi in priljubi življenje. Kjer je čednost, tam je tudi radost in veselje. Ali se hočete o tem tudi prepričati? Poglejte človeka, ki je čednosti posvetil svoje življenje. Sveti mir in pokoj prebiva v njegovem sercu, seva mu iz oči, in blišči iz

obraza. Oko mu je vedno bistro, čelo jasno, lice veselo. On je vedno dobre volje, v sercu vesel in zadovoljen; iz vsega telesa mu odseva zadovoljnost, iz oči sije radost in veselje, in kedar mu je tudi najhuše, on tudi takrat ne vzdihuje, niti ne toži.

Če pa čednost tako bogato obdaruje že tiste, ki so si jo izbrali za tovaršico svojega življenja, koliko radosti in veselja pa prinaša tistim, ki jo še bolje ljubijo, ki jo ljubijo tako, da zavoljo nje voljno prenašajo preganjanje in neprijetnosti, ki voljno terpé vsakojake zopernosti, rajše, kakor da bi se jej izneverili. O pač res, njim donša še mnogo večih in slajših tolažil in sladkosti. Ti, sveti Janez Kerstnik, ti nam spričuj, ali mar ne govorim resnice? Spričuj nam, ali ni tudi tebe čednost že v tem življenju obilno obdarovala? Gotovo te je; tudi tebi je že na tem svetu izviralo posebno veselje iz neprijetnosti in zopernosti, ki so te zadevale zavoljo pravice. Ravno tako izvira slehernemu iz zopernosti, ki jih terpí za pravico in čednost, že v tem življenju obilno plačilo. To je bil skusil tudi sveti Frančišek Ksaverij, ki smo ga čestili uni dan. Njemu, pravim, izviralo je neizrekljivo veselje, sladkost in radost iz tistih zopernosti, neprijetnosti in preganjanj, ki jih je terpel za Boga in za Jezusa, edinorojenega sina Njegovega. Ali on se je tim bolj veselil, čim več je terpel za Boga. „Kdor je skusil“, dejal je včasih, „kolika je sladkost terpeti za Boga, rajše umerje, kakor da živi brez zopernosti.“ Sveti Janez Frančišek Regis pa je navadno rekel: „Kar človek preterpí za Boga, tisto se ne more imenovati niti nesreča niti nadloga; kajti ljubezen oslaja vse enake zopernosti.“ In zato, kedar je moral terpeti kako nadlogo ali zopernost, djal je: „Bog moj, da bi še več terpel za tvoje sveto imé!“ Tedaj terpeti za Jezusa mu je bilo največja sladkost in veselje na tem svetu. O preblazene duše, katerim tudi iz kamenja poganja cvetje, in katerim sredi nesreče cveti sreča, katerim iz strupa teče med, in iz žalosti izvira veselje! Blažene pa tudi zopernosti in nadloge, iz katerih izvirajo take sladkosti in tako veselje!

Od kod pa to, verne duše kerščanske, da pravičnim iz zopernosti izvirajo tolike sladkosti in toliko veselje? Od kodi drugod, kakor iz tega, ker vejo za gotovo, da terpé za Boga, in da tako služijo Bogu. Vi, sveti aposteljni, kaj vse ste preterpeli od judov in paganov! Vas so podili iz šol, iz zbornic, preganjali od mesta do mesta, neusmiljeno bičali vas, okrutno terpinčili in kervoločno ubijali. Ali ste kedaj tožili, kedaj vzdihovali vsredi najhujše bolečine, največega terpljenja? Ali vam je kedaj žal bilo, da ste se posvetili Jezusovej službi? Nikdar, kajti iz zopernosti, nadlog in preganjanja so jim izvirale največe sladkosti in veselje; vedeli so, da vse to terpijo za Boga, in da s tim služijo Bogu. Sveti aposteljni so namreč videli, kako da od njih našgana luč sv. evangelija jame razsvitljevati najbolj daljne pokrajine, kako da narodi svetá hitijo poklekovati pred Jezusov križ; to jim je delalo veselje,

to jim je bilo obilno plačilo za vse njih težke trude in terpljenja. Ravno tako, dragi moji, izvira tudi drugim bogaboječim ljudem iz zopernosti, bolečin in terpljenja, ki ga preterpé za Boga, resnico in pravico, posebno veselje, toliko veselje, da radi umerjó najgrozovitnejšo smert. Tako so svetega mučenca Lovrenca privezali na raženj, in počasi pekli. Ali o tem njegovem terpljenju pravi sv. Ambrož, „da je veči bil ogenj ljubezni Božje, kterega je gorela duša mučenceva, kot plamen zemeljskega ognja, in da je ogenj ljubezni Božje gasil ogenj tako, da še čutil ni strahovitih bolečin.“ In gotovo res, duša sv. Lorenca je bila v sredi pregroznega terpljenja tako pokojna, da je rekel sodniku paganu, ko je bil že dovolj opečen po eni strani, rekel mu je: „Sedaj mi daj obrniti telo, ker s te strani je že dovolj pečeno.“

Ali čemu se sklicujem na tuje, zakaj se ne sklicujem raje na vlastne skušnje? Ali nikogar ni tu med vami, ki bi mi iz vlastne skušnje mogel poterditi, koliko veselje čuti človek, če mora kaj zopernega preterpeti zato, da je dober in pošten? Ali ni, bratec mili, z zopernostjo, katero terpiš za pravico, združeno tudi veselje? Ali se ti ne raduje serce, kedar vidiš, koliko dobrega si napravil s svojim čednim in poštenim obnašanjem? Morda terpiš preganjanje, ker si branil siromaka proti bogatinu, in slabega proti silnemu? Ali ni to obilno, sladko plačilo, če ti ono revše in nedolžna sirota, ktere nisi pripustil zatirati, pade v naročje, kedar ti roke poljublja in z vročimi solzami obliva? Ali se ne zasolzi tvoje oko s solzo veselja, ko te hvali kot svojega najboljšega dobrotnika in varha? Morda so zakrokali na-te brezbožni, ker si jim stopil na pot greha in krivice? Ali ni temu strupu primešano tudi nekoliko medu? Ali se ne veselíš, ko vidiš, da si s svojim trudom zabranil mnogo hudega? Morda te zasmehujejo sinovi tega sveta; morda te imenujejo tercijala in bedaka; morda te tudi gerdé in zasmehujejo zavoljo tega, da dan na dan hodiš v cerkev, da tam pobožno moliš Boga; morda te gerdé in zasmehujejo, da se odkrivaš svetemu križu, in mimo gredoče s „hvaljen bodi Jezus Kristus“ pozdravljaš; morda te gerdé in zasmehujejo, da večkrat med letom k spovedi hodiš, zapovedane poste se postiš, in v vsem se ravnaš po svojej svetej veri. Povej mi sam, ali ni z zopernostmi in nadlogami, ki te zadevajo zavoljo tega, združeno obilno veselje in tolažba, namreč ta, da vse to terpiš za Boga, za Jezusa, in za njegovo sveto vero?

Glejte, bratje mili, koliko veselje izvira vsem onim, ki vestno spolnujejo svoje dolžnosti, in ki za reč pravično morajo tudi terpeti kako preganjanje in kake zopernosti. Ti sveta resnica, ti čednost, ti pravica in ti sveta vera! Kdo bi zavoljo vas voljno ne preterpel tudi največe nadloge in preganjanja, neprijetnosti in nejevolje? Kdo ne bi terpel, ker iz tega terpljenja izvira tolika tolažba, tolika sladkost, tolika radost in toliko veselje? Blagor tedaj vam, ki terpite preganjanje zavoljo pravice! Vam že na tem svetu, v tem

življenju izvira studenec veselja. In ta studenec vam ne bode nikdar vsahnil, ker vas tudi na unem svetu, v večnosti čaka preobilno plačilo, o čemur v drugem delu.

II. del.

Blagor njim, ki terpe preganjanje zavoljo pravice! Blagor njim, pravim, ker bodo v nebesih obilno poplačani. Karkoli tu preterpijo za pravico, to jim bode na unem svetu obilno poplačano in povernjeno. Pojdejo v kraljestvo nebeško; tam bodo prejeli krono večnega veselja, tam bodo vekomaj srečni in veseli. To jim obeta sam Zveličar sveta, ko pravi: „Blagor njim, ki terpe preganjanje zavoljo pravice, ker njih bode nebeško kraljestvo.“ (Mat. 5, 10.)

Koliko plačilo za tako majhen trud! Koliko darilo za kratko terpljenje! Človek, glej preobilno plačilo, s katerim ti bode na unem svetu tisočkrat vse povernjeno, kar na tem svetu terpiš za Boga in pravico. Nebeško krono ti obeta Bog, obeta, da te bode kronal s krono večnega veselja. Ali ni to preobilno plačilo? Tu na tem svetu le kratek čas delamo, kratek čas terpimo, potem pa nas bode Bog k sebi poklical v nebеса, in tam nas bode poplačal z večnim veseljem. Tu ti je potreba premagovati se le kratek čas, in zatajevati samega sebe, potem pa te bode Bog poklical k sebi v nebеса, in tam te poplačal z večnim veseljem. Pomisli, duša kerščanska, ali more biti boljše plačilo, kakor je to? Ne bojmo se tedaj nobenih zopernosti, niti nadlog, ker nam je za-nje pripravljeno tako obilno plačilo!

Prekrasne nebеса, koliko jih je, ki bi radi zleteli v vaše blažene prebivališča, koliko jih je, ki bi radi prejeli krono nebeško: ali kedar bi imeli kaj terpeti zavoljo vas, zmajujejo z ramami, malo okoli sebe pogledajo in se umaknejo. Tak boječ in omahljiv človek ni bil sveti Janez Kerstnik, kajti on se ni bal ničesa, tudi britke smerti preterpeti za nebeško krono. Tak boječ in omahljiv človek ni bil sv. Simeon, škof Selevški, on je bil tisti dan vesel in srečen, ko mu je bilo dano umreti za reč pravično, za vero Jezusovo. Poslušajte, mili moji, kako je ravnal zvesti služabnik Božji. Sapor II., kralj Perzijski, ga je naj prej vergel v ječo, in dal terpinčiti z raznovrstnim terpljenjem; mislil je, da mu bode s tim serce polomil in ga prestrašil. Ali ko mu to ni šlo izpod rok, začel je z lepa nagovarjati ga, naj se odpové Jezusu Kristusu, in moli rumeno solnce kot Boga. Pa kaj je storil sveti škof? Morda se je dal nagniti in zapeljati sladkim besedam? Ali se je morda zbal terpljenja in bolečin? Niti to niti uno, ampak rekel je kralju: „Ne zadržaj me dalje s svojim nagovarjanjem in obetanjem. Miza je že pregernjena, jaz hrepenim po večerji, na katero me kliče najviši Gospod. Sv. Simeon je namreč vedel, kedar za reč pra-

vično malo terpi, da mu bode podeljena krona večnega veselja. Zato je pa tudi veselo vsikriknil: „Srečna ura, kedar mi bode dano za Jezusa umreti! Tedaj se hočem rešiti nesreč in nadlog tega življenja, tedaj si hočem zadobiti krono, ktere sem si bil že davnaj željno želel.“ Na to so sv. škofa umorili; to se je dogodilo 341. l. po Krist. rojstvu.

Bratje, sestre v Jezusu! morda vprašate: Kako pa bi za gotovo mogli priti v nebesa? Oj, hodite po tistem potu, kterege vam je pokazal Sin Božji. Tisti bodo prejeli krono nebeško, uči ta sin Božji, „ki terpe preganjanje zavoljo pravice. Blagor vam, če bode te raje terpeli vsakoverstne nadloge in zopernosti, kakor da bi kaj storili proti glasu svoje vesti; blagor vam, ker vaše bode kraljestvo nebeško! Blagor vam, ako bode te raje prenašali nesrečo in žalost, kakor da bi se obogatili s tujim krivičnim premoženjem; blagor vam, ako bode te raje z Jožefom Egipškim šli v ječo, kot da bi grešili z nečisto Putifarko; blagor vam, ker vaše bode nebeško kraljestvo! Blagor vam, če se bode te raje zamerili in se razdvojili z grešnimi in nečistimi Herodi, kot da bi molčali na hudo in na greh; blagor vam, ker vaše bo nebeško kraljestvo! Blagor vam, ako bode te raje prenašali vsakoverstne zopernosti, nesreče in nadloge, kot da bi grešili in zatajili vero, kot se izneverili Bogu in zapustili čednost; blagor vam, ker vaše bode nebeško kraljestvo. Vam bode podeljena krona večne slave, s ktero vas bode kronal vsemogočni in pravični sodnik.

Gori tedaj povzdignite svoje oči vsi, ki morate zavoljo pravice terpeti vsakoverstno preganjanje in zopernosti, povzdignite jih gori, povzdignite k nebesom, povzdignite jih posebno takrat, kedar vam hoče duh omagati. Tam gori vas čaka prelepa krona, večno veselje, večna slava za kratko zemeljsko terpljenje. Tam gori vas bodo angelji ovenčali z nevenljivimi venci, kronali s krono večnega veselja za zopernosti, nesreče in nadloge, ki ste jih preterpeli na tem svetu, za Jezusa, za resnico, vero in čednost. Tam gori se bode te vzradovali z najčistejšo in najslajšo radostjo za vse zopernosti in preganjanja, ki so vas zadevale, zavoljo tega, da ste se potezali za pravico in resnico. Tam gori se bode te vekomaj in brez konca veselili s sv. Janezom Kerstnikom in z ostalimi Božjimi ljubljenci, ki so kedaj živeli na zemlji, in terpeli preganjanje zavoljo pravice; kajti beseda Božja ne goljufa: „Blagor njim, ki terpe preganjanje zavoljo pravice, ker njih je nebeško kraljestvo.“

Sklep.

Sedaj pa mi povejte sami, bratje mili, ali niso jako srečni vsi oni, ki terpe preganjanje zavoljo pravice? Gotovo so srečni, ker oni že tu na zemlji vživajo veliko veselje, gori v nebesih pa jih čaka preobilno plačilo. In zato, bratje mili, ako vam bode

kedaj sojeno terpeti kako zopernost za reč pravično, ne bojte se, kratko in malo ne, ampak raje se zahvalite Bogu, da vam daje priložnost preterpeti kaj za njegovo sveto imé. Vi pa izbrani ljubljenci Jezusovi, ki že terpite preganjanje zavoljo pravice, razveselite se danes. Vi bodele gotovo prejeli plačilo od Boga. On vam bode stotero povernil, karkoli preterpate za njega. On vam bode z večnim blagom nadomestil časno blago, z večnim veseljem vam bode povernil časne žalosti, z večno slavo vam bode plačal časno zasmehovanje, z večnim življenjem vam bode povernil časno smert. Amen.

Pridiga za god Marije neomadežanega spočetja.

„Ktera je rodila Jezusa, ki je imenovan Kristus.“
Mat. 1, 16.

V v o d.

Dolga je bila noč, noč črna in žalostna, terpela je štiri tisoč let, ter s temo pravične jeze Božje pokrivala lice našej zemlji. Ah, kako ste vzdihovali vi patrijarhi in preroki, vzdihovali ves ta čas! Kako ste željno pričakovali tistega presrečnega trenutka, ki vas je imel rešiti iz prežalostne ječe, ter vam odpreti vrata nebeške! Kako ste prosili vzdihovaje gospod Boga, naj posije zaželjeno solnce večnega usmiljenja, ki bi vam razsvetlilo dolgo in žalostno noč v predpeklju! Na zadnje, po dolgem pričakovanju, se je usmilil neskončno usmiljeni Bog, usmilil se je patrijarhov, usmilil se vesoljnega človeškega rodú. V pobožni materi Ani se je začela ona, ki je imela poroditi tistega, ki bi dolgo to noč Božje jeze spremenil v jasni dan milosti Božje, ki bi nas odrešil in zveličal. Radostnega tistega trenutka, ko se je mati našega Odrešenika brez madeža izvirnega greha začela v telesu maternem, radostnega tistega trenutka nas na današnji dan spominja sveta mati cerkev. To je bila Marija, ki se je na današnji dan na prečudno vižo spočela v Ani, svojej materi; to je bila Marija, katero je izbral Bog za mater svojemu Sinu. Ona je imela poroditi Svetega med vsemi svetimi, ona je imela poroditi Najsvetajšega. Zato sodite sami, bratje mili, ali je mogla biti Marija omadeževana z navadnimi grehi? Ali je mogla biti podveržena slabostim, kakor so podveržene druge hčere Evine? V njenem telesu je hotel sin Božji vzeti na sebe človeško podobo, v njenem telesu napraviti svoje telo. Sami sodite, tedaj,

dragi moji, ali je moglo njeno telo, ali je mogla njena duša podveržena biti navadnim pomanjkljivostim in slabostim človeškim? Vidim vam na očeh, kako mi poterdujete, da je Najsvetejšega poroditi mogla le samo mati presveta. In zato pobožno verujmo svetej materi cerkvi, ki nas uči, da se je Marija v telesu svoje matere Ane začela brez madeža izvirnega greha; da je ona edina bila med vsemi hčerami človeškimi, ki je izvzeta od občnega tega greha in prekletstva, s katerim se vsak človek rodi na svet; in da je njena duša bila koj v prvem trenutku življenja čista podoba Božja. Pa tudi res je bila ona najčistejša in najsvetejša devica med vsemi, kar jih je kedaj obsevalo svitlo soluce.

In prečista devica, od Boga odločena v to, da nam rodi Zveličarja sveta, postala je blagoslovljena mati; „ktera je rodila Jezusa“, pravi današnje sveto evangelije, „ki je imenovan Kristus“. Da je presveta ta mati vredna, da jo bolje in bolje čestimo, kdo bi dvomil o tem? Ona je porodila Jezusa, ki je imenovan Kristus. Ona je tedaj mati Božja, in s tim je vse rečeno. Kdor česti sina, česti tudi mater; in zato danes ne bom o tem govoril, zakaj naj čestimo Marijo, ampak hočem raje, bratje dragi, položiti vam na serce:

Kako naj čestimo prečisto devico Marijo.

Na dvojin način moremo čestiti mater Božjo: po zunanjem in po notranjem.

1. Kako jo moremo čestiti po zunanjem, o tem v prvem delu,

2. kako jo moremo čestiti po notranjem, o tem pa v drugem delu.

Ti pa, devica presveta, ki se imenuješ pa tudi si mati milosti Božje, izprosi še meni milost Božjo, da morem vredno in dostojno oznanovati tvojo čest in slavo, ter govoriti na blagor in tolažbo tu zbranim tvojim čestilcem!

I. del.

Kako naj čestimo prečisto devico Marijo? Pred vsem moramo po zunanjem jej kazati, da jo čestimo. Dragi moji, poreče pa, kako naj po zunanjem čestimo mater Božjo? V čem obstoji zunanje češčenje prečiste device Marije? Zunanje češčenje device Marije obsega vso hvalo, pesmi, molitve in pobožne dela, ki se godé njej na čest in slavo. In če želimo vedeti, kakošne so te pesmi, molitve in pobožne dela, s katerimi naj spoštujemo prečisto devico Marijo, poprašujmo verne in pobožne svoje sprednike. Nje, pravim, poprašujmo; in bodo nam povedali, kako imamo po zunanjem čestiti prečisto devico Marijo. Prašajmo nje, ki so živeli koj

s početka Jezusove cerkve. Oni nam bodo povedali, kako so čestili presveto devico; kaj so vse storili, da so jej pokazali svoje zaupanje; ljubezen in hvaležnost; kaj so vse storili, da jo počestijo pred svetom. Ali hočete, da vam naštejemo nekoliko starih in najstarejših priči? Našteti jih hočem nekoliko, katerih spričevanje je veliko vredno in imenitno. Sv. Sofronij priča, da so že aposteljni močno čestili mater svojega Gospoda in učenika. Sveti Peter apostelj, kakor pričajo drugi, hvalil in čestil je mater Marijo z angelovim pozdravljenjem, s tem namreč, s katerim jo je bil pozdravil poslanec Božji; ali ni samo sám je čestil, temveč je tudi druge na to vneal. Ravno tako so jo čestili tudi drugi učenci, čestili vsi prvi pravoverni, dokler je živela na zemlji. Mnogo jih je iz daljnih pokrajin prihajalo v Efež, kjer je prebivala nekaj časa s sv. Janezom; le-sem pravim, so prihajali, da po licu poznajo mater svojega odrešenika, in da jo vredno počesté. Kaj pa potem, ko je bila vzeta v nebesa? Kako še le so jo od tedaj čestili, še veliko več in bolj serčno! Kdo prešteje vse prekrasne cerkve, kapelice in oltarje, ki so bili njej na čest postavljeni!

Ali hočete tudi vedeti, bratje mili, koliko je stara ta navada čestiti rožno devico Marijo? Povem naj vam, da koj iz začetka kerščanstva so se jele vzdigati cerkve in oltarji, delati podobe na čest blaženej devici Mariji. Že sveti Peter, kakor beremo v letopisih, posvetil je v mestu Tortosa imenovanem, cerkvico na čest prečistej devici Mariji. Ravno to je storil papež Kalist 218. leta, tedaj že pred tisoč šest sto in še nekoliko leti. O, vi pobožni kristijani, ki ste živeli v pervej dobi kerščanstva, vi ste dobro vedeli, da to kraljico angeljev in svetnikov, katero česté nebesa, ima čestiti tudi zemlja! In zato ste sezidali in postavili njej na čest prelepih cerkev in oltarjev, pa tudi praznikov ustanovili njej na slavo. Tak praznik je tudi današnji dan. O kako srečni bi bili, da ga dokončamo tako pobožno, kakor se spodobi preživeti dan, posvečen na čest blažene device Marije, in kakor gré zvestim njenim čestilcem!

Pa idimo dalje, pa čujmo, kaj še so storili bogaboječí naši predniki na čest prečiste device. Oni so vse sabote celega leta posvetili službi te nebeške kraljice; v nekterih deželah so toliko čestili mater zveličarjevo, da se nobena ženska ni smela imenovati Marija. Tako je bilo na primer v kraljevini Poljskej; in vemo tudi, kako so ostro na to gledali. Kralj Vladislav je snubil knežinjo Marijo; ali prej, preden se je ž njo poročil, zavezal jo je z ženitbeno pogodbo, da presveto to imé zamení z imenom: Alojzija. Ravno tako kralj Kazimir I. Snubil je rusko knežinjo Marijo, pogodil se pa je ž njo, da se odreče tega velikega in preslavnega imena, in si izbere drugo. Nekteri čestilci prečiste device Marije so tako iskreno ljubili in čestili mater svojega Odrešenika, da niso nič odrekli tistim, ki so v njenem imenu jih kaj prosili. Tako na primer sta sveti škof in mučenec Gerard, pa Eberhard, nadškof

solnograški v dvanajstem stoletju koj storila vsakemu vse, kar ju je prosil v imenu rožne device Marije, samo če je to le bilo v nju-nej moči.

In sedaj pogledjmo, kaj je sveta mati cerkev storila, da po zunanjem vredno počesti in preslavi to presveto mater. O ti nezmotljiva učiteljica resnice Božje, — sveta cerkev, ti se dan na dan spominjaš te prečiste device v presvetej daritvi svete maše; ti jo na pomoč kličeš in ti se jej priporočaš pod varstvo in brambo; ti vsak dan poješ hvalospeve njej na čest in slavo; ti jo z veliko radostjo imenuješ kraljico nebeško, kraljico angeljsko, kraljico patrijarhov in prerokov, kraljico apostelnov in vseh svetnikov. Tako je, bratje ljubi! Sveta mati cerkev vé, da Bog ni toliko poveličal nobenega, niti angelja, niti človeka, kakor je poveličal Marijo. Ona vé, kako je Marija bila brez greha spočeta, in da je brez greha ostala vse svoje žive dni. Ona vé, da je sijala Marija z vsemi čednostmi, da je obdarovana bila z vsemi darovi in milostmi Božjimi, da je bila milosti polna. Ona vé, namreč sveta mati cerkev, da je za Jezusom, svojim sinom, Marija bila obdarovana z največo človeško popolnamostjo, in da je s svojimi mislimi in deli svojemu božjemu Sinu bila v vsem podobna. Ona vé, da je Marija s svojo svetostjo presegala vse sinove in hčere Evine; da je med svetniki to, kar je solnce med zvezdami, kar visoka cedra med drugim drevjem na gori Libanonskej; da je med svetniki to, kar je miloduhteča roža in beli limbar med drugim cvetjem. In zato cerkev hoče, da jo čestimo, kar premoremo; ona hvali in slavi prečisto devico Marijo s posebnim vsakdanjim pozdravljenjem, hvali jo in slavi s posebnimi slovesnostmi in pobožnostmi, imenovaje jo drugo Evo, po kateri nam je Bog dodelil novo življenje.

Bratje mili, tako čestimo, hvalimo in slavimo tudi mi preblazeno devico Marijo, če hočemo, da se imenujemo zvesti sinovi in zvesti čestilci njeni. Njej za Bogom skazujmo največo čest, hvalo in slavo. Njej gré veča čest, kakor angeljem; ker ona je nosila pod svojim srcem Onega, kterega želé gledati angelji, in po katerem so blagoslovljeni vsi narodi zemlje. Njó hvalijo in slavé kerubini in serafini, vse verste angeljske in zveličani nebeščani. Čest in hvala njena se razlega po vseh nebeških prostorih. Hvalite in poveljučujte jo tedaj vsi narodi na zemlji! Položite njej k nogam svoje krone vi kralji in vladarji tega sveta; ker je ona mati Onega, v katerem in po katerem kraljujete in gospodujete. Ali vse to zunanje češčenje prečiste device Marije ne bi nam hasnilo nič, ako ne združimo ž njim še notrajnega češčenja; o tem pa s pomočjo Božjo v drugem delu.

II. del.

Zunanje češčenje prečiste device Marije, ako ž njim ni združeno notrajno, bilo bi kot obleka brez telesa, kot telo brez duše,

kot lupina brez jedra; in tako češčenje bi se njej ne dopadalo, in nam nič ne koristilo. Treba nam je tedaj, da jo spoštujemo ne samo z ustmi, ampak tudi v sercu; treba je se jej posvetiti in udati z vso svojo dušo, z vsemi svojimi mislimi in z vsemi svojimi željami. In njej z najljubšo čestjo česti jo tisti, ki jo posnema; kdor tako misli, tako dela, tako živi, kakor nas uči njen izgled. Ona je zares prekrasen izgled pravega kerščanskega življenja. V njej se, kot v ogledalu, kaže ona doveršena čednost in svetost, katero nam je za posnemanje zapustil sin Božji. Kakor je Jezus edino in pravo naše solnce, ki razsvetljuje mračne steze našega pozemeljskega potovanja: ravno tako je tudi njegova presveta porodnica tista presvetla danica, ki spremlja uno solnce, ter nas vabi, da ga tudi mi spremljamo, da kakor ona, tako tudi mi, po njem ravnamo svoje korake. Zato je izrekel zbor Nicejski: „Čestimo prečisto devico in mater Božjo, da si prisvojimo njeno svetost in čednost.“ In sveti oče Ambrož piše: „Življenje prečiste device naj nam bo ogledalo, v katerem se ogledujemo, kaj imamo storiti, in kaj opuščati.“ Ne misli tedaj, človek, da si zvest čestilec blažene device Marije, če ne posnemaš njenega izgleda! Pozdravljaj jo z angelom: „Blagoslovljena si med ženami,“ hvali in poveljučuj jo z molitvami, pesmami in božjimi poti kakor hočeš, če pa to delaš samo z ustmi in jezikom, če ti serce nič ne vé za vse to; zastonj jo kličeš, zastonj hodiš po božjih potih; tako češčenje jej ni ljubo, in tebi ne koristi nič. Kakor je sin Božji nekdanj grajal pismoučene, tako bode rekla tudi tebi mati devica: „To ljudstvo me samo z jezikom česti, njegovo serce pa je dalječ od mene.“ Naj jo kličemo, kakor nam drago v litanijah lavretanskih: „Sveta devic devica, mati prečista, mati brez madeža!“ če pa po tem redimo v sercu nečiste misli, ali celo grešimo z nečistimi deli, nič nam ne bode koristilo to zunanje češčenje, in njej ne bode ljubo; klicala nam bo z nebeških višav: „To ljudstvo me samo z jezikom česti, njegovo serce pa je dalječ od mene.“ Naj jo kličemo, kakor nam drago v litanijah lavretanskih: „Marija naša mati!“ če smo pa potem sužnji greha, in sinovi hudiča, če jej nismo zvesti in ubogljivi otroci; ah! ali nam bode kaj koristilo njeno presveto materinstvo? Ali ne bode rekla nam: „To ljudstvo me samo z jezikom česti, njegovo serce pa je dalječ od mene.“ Naj jo kličemo, kakor nam drago v litanijah lavretanskih: „Posoda duhovna, posoda vse svetosti!“ če pa ne maramo za besedo Božjo in pobožne premišljevanja, če nam ne gori v sercu tisti sveti plamen, ki bi nas vnemal na pobožnost in službo Božjo, — ah nič nam ne bi koristilo to zunanje češčenje prečiste device Marije, ker bo ona vzdihnila nad nami: „To ljudstvo me samo z jezikom česti, njegovo serce pa je dalječ od mene!“ Naj jo kličemo, kakor nam drago v lavretanskih litanijah: „Mati milosti Božje, devica usmiljena, devica verna, začetek našega veselja, zdravje bolnikov, tolažnica žalostnih, pomoč kristijanov!“ če nam pa ni serce

čutljivo in usmiljeno, če ne ljubimo svojega bližnjega, — ah nič nam ne bo koristilo to zunanje čiščenje device Marije; ona bo vsa vžaljena vzdihnla nad nami: „To ljudstvo me samo z jezikom česti, njegovo serce pa je dalječ od mene!“ Naj jo kličemo, kakor nam drago: „Vrata nebeške, zgodnja danica, kraljica mučencev“, če pa nočemo iti k tim vratom, če nočemo iti k tej zvezdi, če nismo zadovoljni s tim, kar nam grenkega in neprijetnega prihaja iz roke Božje, če se v težavah in nadlogah neradi izročamo v voljo Božjo: ah tudi takrat poreče Marija zastran nas: „To ljudstvo!“ toda ne, ne bo rekla ne! od vas, ki ste zvesti njeni čestilci, ne bo rekla tega. Zakaj vi, ljubljenci njeni, hvalite in poveličujete jo ne samo z ustmi, ampak tudi s svojimi deli; posnemate njen izgled, vi ste zvesti, in ubogljivi otroci svoje nebeške matere. In zato ne bode tega rekla od vas; zastran vas ne bo tožila, ampak odgovarjala bo vašemu glasu, kot glasu ljubih svojih otrok; ogernila vas bo z maternim svojim plaščem, zavzela se za vas pri svojem Sinu, in bode vam tolažba v žalosti, pomočnica v sili in potrebi, in nazadnje vas bo spremila pred božje obličje svojega vsegamogočnega Sina.

Sklep.

O da bi se to spolnilo, spolnilo vsakemu izmed nas, kar nas je zbranih tukaj! Spolnilo se pa bo, če bomo čestili prečisto devico tako, kakor je prav; če jo bomo čestili ne samo po zunanem, ampak tudi po notranjem; posebno pa, če bomo ravnali svoje življenje po izgledu, ki nam ga je ona zapustila. „Pobožnost do te svete device je znamenje izvoljenja,“ pravi sv. oče Bernard. Čestimo tedaj blaženo devico Marijo; čestimo jo; kakor je potreba, pa bomo tudi mi izvoljeni! — Ti pa, mati premila, priporočuj nas, svoje otroke, predragemu svojemu Sinu. Povej mu, da v življenju in v smerti hočemo biti njegovi; prosi ga, naj nas po neizmernih zaslugah svoje prebritke smerti pripelje tje, kjer bomo Njega, gospoda nebes in zemlje, s teboj in z vsemi trumami nebeškimi hvalili in slavili na vse veke. Amen.

Pridiga za III. adventno nedeljo.

„Kdo si ti, kaj praviš sam o sebi?“
Jan. 1, 19. 22.

Vvod.

Kaj je to, kakšen glas se razlega po bregovih Jordanskih? Zakaj hiti in vré tjekaj toliko ljudstva? Zakaj se tam zbira veliko ljudi? Zakaj pošilja tjekaj Jeruzalem svoje poslance, duhovne in dijakone? Kaj je tam videti, kaj slišati? Sv. Janez, Janez predtečaj Gospodov, Janez Kerstnik govori tam, s krepko besedo opominja ljudstvo k pokori, ter kerščuje v reki Jordanu tiste, ki obljubijo resnično pokoro in poboljšanje. Ali nihče ne vé, kdo je, in kaj je. Eni menijo, da je obljubljeni Zveličar, drugi da je Elija, zopet drugi, da je kak drug prerok, ki je bil že davno umerl, pa se je zopet prikazal na svetu. Da se tedaj prepričajo, kdo je in kaj, prašajo ga poslanci Jeruzalemski: „Kdo si ti? Kaj praviš sam o sebi?“ In sv. Janez je odgovoril, da ni niti Mesija, niti Elija, niti kak prerok, o katerih so Judje menili, da bodejo zopet prišli na svet, ampak je povedal, da je samo „glas vpijočega v puščavi: Pripravite pot Gospodov, kakor govori prerok Izaija.“

„Kdo si ti? Kaj praviš sam o sebi?“ tako so, verne duše kerščanske, prašali sv. Janeza poslanci Jeruzalemski, in tako poprašujmo tudi mi drug družega. Ali žalibog redko kedaj, morda tudi nikoli ne prašamo sami sebe: Kdo si, kaj si ti? Kaj praviš sam o sebi? Pa je vendar veliko, zelo veliko na tem ležeče, da človek samega sebe dobro pozna. Kaj bi nam koristilo, če smo pozobali vso modrost tega sveta, kaj bi nam koristilo po imenu poznati vse zvezde in njih čudne ceste, če pa pri tem ne poznamo sami sebe? Kaj bi nam koristilo vedeti kakošno moč in lastnost imá vsaka bilka, kakošne lastnosti vsaka žival, če pa ne vemo, kakošni smo sami! Marsikdo pozna na stotine drugih stvari, samega sebe pa ne pozna. Mi navadno za vso drugo reč skerbimo in si glavo belimo, kakor za sebe in za svoje zveličanje. Mi navadno vsemu drugemu posvečujemo več časa in skerbi, kakor temu, kar se ravno nas tiče; zato pa tudi tako počasno in slabo napredujemo z delom svojega zveličanja. Hajdi tedaj, danes še naj vsak popraša samega sebe: Kdo si ti? Kaj praviš sam o sebi? S trojega stališča moremo pregledati sami sebe, namreč s stališča narave (nature), s stališča vere, in stališča stanu. Poprašajmo se tedaj danes vsak, kar nas je:

1. Kaj si po svojej naravi (natori)?

2. Kaj si po svojej veri?

3. In kaj si po svojem stanu?

Kdo si ti? Kaj si? Kratke vprašanja, pa odgovor na to je zelo imeniten in nam več koristi, kakor vse znanje vsega sveta. Jaz vam želim danes pot nadelati za to spoznanje samega sebe, in zato hočem z vami pretresovati prej zastavljeno vprašanje, in zavoljo tega tudi pričakujem od vas, da me bode te pazno poslušali.

Razlaga.

1. Kaj si ti? Kaj praviš sam o sebi? Odgovarjaš mi: Jaz sem človek! Dobro, ti si človek; ali kot človek imaš dušo in telo, ter si že po svojej naravi najznamenitnejša in najviša stvar na zemlji.

Če pregledam tvojo dušo, začuditi se morem in vskliniti: Človek! ti si samo nekaj manjši meno angeljev; človek! ti si kralj in gospodar vsej zemlji, ti si stvar po božjej podobi vstvarjena, stvar neumerjoča, za večno življenje odločena. Tebe je stvarnik okronal s čestjo in oblastjo, ter postavil nad dela svojih rok! Vse je položil pred tvoje noge, in enkrat te hoče vzeti v svoje preblazeno društvo! Glej, duša ti je vstvarjena po Božjej podobi, duša ti je neumerjoča! Spominjaj se tega, da ne oskrunjaš na sebi podobe Božje. Vtisni si v serce besede sv. Ambroža, ki pravi: „Poznaj samega sebe, duša ljuba, ter vedi, da nisi od zemlje, niti od gline, ampak si vstvarjena z duhom Božjim.“ (In Psalm. 118, serm. 10.)

Kaj pa tvoje telo? Tudi po telesu si, bratec ljubi, stvar verlo znamenita. Ali ni tudi telo prečudno vstvarjeno, in za slehernje delo pripravno in sposobno? Ali ni roka človekova, ki zida gradove in mesta, ki kroti silnega leva, in vse živali na zemlji deva pod svoje gospostvo? Ali ni roka človekova, prašam nadalje, ktera nareja podobe tako živahno, kakor da bi hotle spregovoriti; ki napravlja glasbine stroje (muzikalne inštrumente) ter izmika iz njih miloglasne in presladke glasove? Ali ni glas človekov, prašam te zopet, ki ušesu našemu toliko ugaja, ki nam serce giblje in razum bistri? Ali je kaj lepšega, kaj veličastnejšega na svetu, kakor je ravna in proti nebesom obrnjena postava človeška?

Ali to je samo zemeljsko orodje, kakor veli sv. Pavel, apostelj narodov. Človek se sčasoma postara, sčasoma se mu vedro čelo zameglé, od skerbi se mu pobelijo lasje, in od težkega dela mu onemore telo, in preden doživi šestdeseto leto svojega rojstva na zemlji, otemni se mu bistro oko, ogluší se mu uho, in oslabi se mu glas. Noge ga ne nesejo več, roke se mu tresejo in tako se človek bliža grobu. Ko mu pa truplo spusté v hladni grob, sprepelí se tam, segnjije in postane hrana červom. „Človek, če hočeš vedeti, kaj si po svojem telesu, piše sveti Tomaž Vilanovski, po-

prašaj mertve, oni ti bodo povedali. Idi na pokopališče, pojdi k grobovom, ni ti potreba druge šole.“ (Dom. 3. Adv.) Pogledaj krasno deklico, takošna je, da je veselje gledati jo; veselo prepeva koder hodi. Lepa je kot zora; čelo jej je vedro, oko bistro, ustnice rudeče, obrazek kot kri in mleko. Ali, joj, preden se nadja, povene in obledí, in ljuba deklica se vleže v hladni grob. Deklica, kje je sedaj tvoja lepota? — Človek, ali nisi ti kot cvet poljski, ki danes krasno cveti, in jutri se pokosi? Ali ne pravi sveto pismo, da je vsako „človeško telo kot seno, in vsa njegova slava, kakor cvetlica na polju?“ (Izai. 40, 6.) Iz zemlje si vzet, in nazaj v zemljo se bodeš povernil; prah si bil in pepel, in zopet bodeš prah in pepel. „Pomisli tedaj, kličem ti s sv. Bernardom, pomisli od kodi si izšel, pa se zastudi; pomisli, kje si, pa vzdihni; pomisli, kam greš, pa se zgeni.“ (Serm. 12. de div. affect. animae.) Ker veš, da si iz zemlje, ne sponašaj se zavoljo tega, raje vzdihni k Bogu, ker ti je telo tako kerhko in lomno, podverženo tolikim boleznim in slabostim; vzdihni raje k Bogu, in pokličí ga, da te ne zapustí s svojo milostjo. Naposled pa, ker veš, kam greš, namreč, da se ti boše kedaj truplo zvernilo v grob, duša pa šla na sodbo, stresi in zgrozi se, ter s svetim strahom prešinjen zvesto izveršuj naloženo delo, delo svojega zveličanja. Ali pojdemo dalje, pa ogledujmo sami sebe z druge strani.

2. Kaj si ti? Kaj praviš sam o sebi? Praviš: Jaz sem kristijan! Pomisli, kolika je to sreča! Biti kristijan je večja milost, večja sreča, kakor biti gospodar vsemu svetu, pa ne kerščen. Sv. Roman, poklican na sodbo pred cesarja Valerijana zavoljo Jezusove vere, nič ni maral za bolečine, s kterimi mu je cesar grozil, ampak je veselo vskliknil: „Jaz sem kristijan!“ Tudi ti praviš, da si kristijan; ali pa moreš ti to tudi tako resnično reči, kakor je bil rekel sveti Roman? Ali veš ti, kaj se to pravi, biti kristijan? „Biti kristijan, piše sveti Tomaž Vilanovski, se pravi biti vojak, učenec in naslednik Jezusov.“ Vojaku je dolžnost vojevati, učencu poslušati, nasledniku pa nasledovati. Ako ne delaš tega, ne govori, da si kristijan, kajti „nič ne koristi sveto imé brez svetega življenja“, piše sv. Salvijan. No tedaj, kaj praviš sam o sebi? Ali delaš to, kar mora kristijan delati? Kot vojaku Jezusovemu je potreba ti, da se bojuješ s tim svetom, s svojim mesom in s hudičem; ali o tem ne bom nič govoril. Kot učencu Jezusovemu ti je treba, da rad in željno poslušáš nauk svojega Božjega učitelja; pa tudi o tem danes nič ne, o tem premišluj sam. Povej mi samo, kako nasleduješ in posnemaš Jezusa? „Izgled namreč sem vam dal,“ tako velí sam Božji naš učitelj, „da ravno tako, kakor sem jaz vam storil, tudi vi storite.“ (Jan. 13, 15.) In njegov apostelj sv. Peter dodaja: „Jezus Kristus nam je zapustil izgled, da hodite po njegovih stopinjah.“ (I. Pet. 2, 21.) Bratec mili, ali hodiš po Jezusovih stopinjah? Jezus ni delal greha, niti je bila najdena laž

v njegovih ustih, niti goljufija; on ni preklinjal, ko so njega preklinjevali; on se ni grozil, ko so ga terpinčili, ampak se je radovoljno postavil pred krivično sodbo. Ti pa si poln greha in napčnosti; serce ti je polno jeze in zlobe; planeš hitro kot ogenj, če ti kdo le perst pokaže; koj onemoreš na duhu, če moraš tudi najmanjšo zopernost prenašati. Jezus, gospod naš, je bil sirotej, ti pa hlepiš za hvalo in slavo tega sveta. Jezusa, gospoda tvojega, je oblival kervav pot, ti pa bi rad stregel poželjivim nasladam. Jezus, Zveličar tvoj, je visel na križu v silnih bolečinah, ti pa bi rad živel v samih prijetnostih in slastih. Povej mi sedaj sam, ali se to pravi nasledovati Jezusa? Ali si pravi kristijan, pravi Jezusov naslednik? „Ako hoče kdo za menó priti, naj zatají samega sebe, naj vzame svoj križ in hodi za njim,“ pravi Zveličar tvoj. (Mat. 16, 24.) Ali ti, ti ne hodiš za njim, pa vendar želiš priti za njim, in ž njim se veseliti? Ti bi rad prišel v njegovo kraljestvo, ali terpeti pa nočeš njegovih belečin in preganjanja; ti bi rad ž njim sedel za mizo in jedel jagnje, ali piti pa nočeš keliha, kterega je on pil. Dragi moj, to se ne pravi biti pravi kristijan, prav naslednik Jezusov, tako se ne pride za njim v večno veselje.

Ali prašam te zopet: Kdo si ti? Kaj praviš sam o sebi? Ti si kristijan, in sicer katolišk kristijan. Kolika je to zopet milost, kolika sreča! Ti si katoličan, ti si ud tistega telesa, kteremu je glava Jezus, ti si ud tiste cerkve, ktero je sin Božji vtemelil na skali, kterej je izročil vse milosti, ki jih je iz nebes prinesel na zemljo. To cerkev je vtemelil Jezus, sin Božji, njó so razširjali aposteljni po svetu, sveti mučenci pa so jo zapečatili in poterdili s svojo kervijo. Ta cerkev je edina prava, ki nas zanesljivo vodi in spremljuje v večno življenje; edino skoz to cerkev, kot skoz vrata nebeške, moreš priti v nebeške veselje. Te cerkve ud si tedaj tudi ti. Ali vprašam te, kakošen ud si? Ali si živ ali mertev ud te svete cerkve? Ali si morda samo po imenu katolik, ali si z djanjem in v resnici? Glej, ti molčiš in nič ne odgovarjaš! Morda te serce boli, in duša grize? Morda ti vest kaj očita? Bratec, pri svetem kerstu si se bil odrekel hudiču in vsemu njegovemu djanju; ali žalibog, ti se ne varuješ njegovih del. Pri sv. kerstu si obetal živeti Jezusu, ali žalibog, ti živiš svetu, ne pa Jezusu. Pri sv. kerstu je postalo telo tvoje prebivališče sv. Duha, ali žalibog, kolikokrat si z grehom oskrunil to prebivališče sv. Duha, in spremenil ga v votlino razbojnikov. Pri svetem kerstu se ti je duša oprala in očistila slehernega greha, in se pobelila kot sneg; ali žalibog, ko si malo odrastel in nehal biti dete, že si dušo oblatil si, in omadeževal z mnogimi grehi. Pri svetem kerstu je oblekla duša obleko nedolžnosti, ali žalibog, ko si začel s pasom se opasovati, že si oskrunil in raztergal to obleko. In kako si cenil tiste prevelike darove in milosti, ki so ti do sedaj tekle, pa tudi sedaj še neprenehoma tekó iz zakladnice katoliške cerkve? Oj, kako po-

gostokrat si jih zanemarjal, zametal, in tako rekoč z nogama gazil! Kolikokrat nisi poslušal besede Božje! Kolikokrat si ob nedeljah in zapovedanih praznikih zanemarjal službo Božjo! Ali naj bode dovolj o tem. Da si katoličan, to vem; ali kakošen katoličan, to ti kaže vest tvoja. Ali še si nekaj, in zato te zopet vprašam:

3. Kaj si ti? Kaj praviš sam o sebi? Gledé na vaš stan, verne duše kerščanske, opazujem med vami veliko različnost. Vidim tu pred sobó ljudi različnega stanú. Ali ste pa vsi zadovoljni s tistim stanom, v kterega vas je poklical gospod Bog? Vsi ne moremo biti gospóda in poglavarji, vsi ne moremo biti bogatini in velikaši. Bog deli stanove, kakor se mu zdí in kakor vé, da bode dobro za vsakega poedinega. Tudi tebi je, bratec mili, naznanil mesto Gospod nebes in zemlje, na kterem imaš izverševati svoje delo. Ako si ne moreš premeniti stanú, bodi vendar le zadovoljen ž njim. Morda v kakem drugem stanu ne bi bil zadovoljnejši, kajti noben stan sam po sebi ne dela človeka zadovoljnega, ako s sobó vanj ne prinese zadovoljnosti. Poznam bogatine zelo nezadovoljne, poznam pa tudi siromake, ki so zadovoljni. Poznam ljudi v visokih častéh in dostojnostih, pa so zeló nezadovoljni, in zato tudi nesrečni; poznam pa tudi ljudi priproste, nizkega stanú, pa so vendar zadovoljni, in zato tudi srečni. Muktador, cesar Bagdaški, je imel okrog sebe dvanajst tisoč z zlatom in srebrom sijajno opravljenih orožnikov. Sedem tisoč robov ali sužnjev mu je streglo noč in dan. V njegovih palačah je bilo nakopičeno vse blago jutrovih dežel. Dva in dvajset tisoč z zlatom prevezenih tepihov je pokrivalo tla njegovih dvoran. Prestolj mu je bil iz suhega zlata, obleka pa se mu je prelivala v najdragocenejših biserih in dragem kamenju. Pa glej, Muktador vkljub vsemu temu ni bil srečen, ni bil zadovoljen. On je bil suženj svojih sužnjev; dvakrat so ga vergli s prestolja, pa zopet nazaj posadili, naposled pa so ga umorili, in truplo vergli na veliko cesto. — Bil je pa tudi še drug, namreč sv. Kvido. On je bil sin siromašnih in priprostih starišev, in tudi sam priprost in siromašen. On je bil s svojim stanom zadovoljen, pa ne samo to, on si ga je tudi posebno priljubil, in zato je navadno rekal: „V njem zamorem najložej zaslužiti večno plačilo.“ — Glejte, bratje mili in sestre mile, glejte dva izgleda, iz kterih se morete prepričati, da nekteri človek niti na kraljevskem prestolju ne najde zadovoljnosti in sreče, ali da jo more vsak najti tudi v priprostej koči, v najnižem, najsiromašnejšem stanu. In zato bodimo vsi zadovoljni s svojim stanom, ter le to skerbimo, da bomo zvesto spolnovali dolžnosti svojega stanu.

Ali kaj praviš sam o sebi? Ali spolnuješ zvesto dolžnosti svojega stanu? Živi v kterem koli stanu, v vsakem imaš stanovskih dolžnost, ktere moraš zvesto in vestno spolnovati. Gorjé tebi, ako zanemarijaš te dolžnosti, in pregorjé ti, ako iz tega zanemarjanja pride škoda tvojemu bližnjemu. Kako hočeš kedaj obstati

pri ostrej sodbi, ko ti bo rekel pravični sodnik: „Daj račun od svojega hiševanja;“ (Luk. 16, 2.) daj račun od svojega stanu, od službe ti zaupane; daj račun od časa in drugih darov, ktere sem ti bil podelil, da si se jih posluževal za slavo Božjo, za svoje zveličanje, in za zveličanje drugih ljudi. Kako hočeš, pravim, obstati, kedar bodeš moral račun dajati, kako si spolnoval dolžnosti svojega stanu? Morda si drugim predpostavljen, morda si človek v službi in dostojnosti, morda si gospodar ali gospodinja, ter imaš ljudi pod seboj. Kot tak si dolžen skrbeti za-nje, dolžen biti jim sveto, varh in zagovornik, dolžen si prav in ljubeznjivo ravnati z njimi in v vseh potrebah jim pomagati. Kar je rekel Job o sebi: „Slepemu sem bil oko, in kruljevemu noga; oče sem bil ubogim, in tolažnik žalostnim,“ (Job. 29, 15. 16. 25.) tako imaš tudi ti biti podložnim svojim in družini. Ali povej mi, ali spolnuješ vse to zvesto in vestno? Kaj praviš sam o sebi? Blagor tebi, ako spolnuješ; ali gorjé ti, ako ne spolnuješ! — In ti podložni, ti služabnik, ti družina, kaj praviš sama o sebi? Kako spolnuješ dolžnosti svojega stanu? Morda tožiš in godernjaš, ker moraš druge poslušati in drugim služiti. Vedno naj ti tiči v spominu, kar piše sv. Tomaž Kempenčan v zlatih svojih bukvah o Jezusovem nasledovanju. Poslušaj tedaj, kaj piše: „Verlo dobro je, če je kdo drugim pokoren, in ni svoj gospodar. Mnogo varnejši je biti podložnik, kot poglavar!“ (De imit. Christi lib. I. Cap. 9.)

Sklep.

Premili moji! Visoko nas je Bog povzdignil: Mi smo ljudje, imamo neumerjočo dušo in smo krona in gospoda vsega stvarjenja. Pa smo tudi kristijani: Jezus sam Sin božji nas je odrešil, Bog sveti Duh nas je posvetil, in Bog Oče nas je vzel za svoje otroke in za dediče nebeškega kraljestva. Ne pozabimo te sreče in te visokosti! Pa živimo tudi vsak po svojem stanu, da vredni postanemo te sreče in te visokosti. Spolnujmo vsak svoje dolžnosti, — potem bomo vsi zvesti hlapci nebeškega Očeta, ki enkrat vsakemu poreče: „Pridi zvesti hlapec, ker si bil v malem zvest, postavim te čez veliko, pojdi v veselje svojega gospoda.“ Amen.

Pridiga za IV. adventno nedeljo.

In Janez je prišel na vso stran Jordansko, in je oznanoval kerst pokore v odpuščenje grehov. Luk 3, 3.

V v o d.

Po svojem neskončnem usmiljenji odperl je nam Bog v nebesa dvojno pot: je ena pot nedolžnosti, je druga pot pokore. Po prvi poti hodi, kdor gnade božje pri svetem kerstu prejete po nobenem grehu ni zapravlil, ampak jo vedno ohranil, kakor sv. Alojzi, sv. Stanislav in drugih svetnikov več. Po drugi poti hodi, kdor je grešil, zapravlil posvečujočo božjo milost, pa jo po pravi pokori zopet nazaj dobil, kakor Marjeta Kortonska, Marija Egiptovska in še več drugih. Od prve poti pravi sv. Ciprijan: „Perva stopinja zveličanja je, ne grešiti!“ Od druge poti pa pove: „Druga stopinja zveličanja pa je, greh spoznati in se spokoriti.“ Kdor je na prvi poti, mu veli sv. Pavl: „Kdor stoji, naj gleda, da ne pade!“ (I. Kor. 10.) Na drugi poti pa grešnike sklicuje in pravi: „Pomisli, od kod si padel, in delaj pokoro.“ Na pot pokore je skliceval tudi sv. Janez ljudi njega dni, kakor današnje sv. evangelije govori. Njegovo opominjevanje tudi nam velja, in ž njegovo besedo kliče nas se posebno o svetem adventnem času sv. cerkev na pot popoljšanja in pokore. Ali dasiravno pride marsikdo pokoro delat, pravo pokoro le redko kdo stori. Da je temu res taka, nam ni druzega treba, kot premisliti, kako ljudje po navadi pokoro delajo, in kako bi jo delati mogli, in spoznali bomo, da resnico terdim.

Razlaga.

1. Napovedovali so preroki kraljestvo božje na tem svetu. Pričakovali so ljudje to kraljestvo božje že o Jezusovem času, in se ga nadjali tudi še potem, ko je Jezus že v nebesa odšel. Ali ljudje niso imeli nič pravih zapopadkov od božjega kraljestva na zemlji. Celó aposteljni so si domišljevali, da bo ustanovil Jezus mogočno posvetno kraljestvo, njim pa prve in najimenitnejše službe v njem sporočil. Še le po prihodu svetega Duha so razumeli aposteljni, da to kraljestvo ni posvetno, ampak duhovno kraljestvo, ter sveta cerkev božja, ktere nevidni kralj je Kristus sam, vidni poglavar pa Rimski papež, podložniki pa vsi pravoverni kristijani celega sveta. Tej cerkvi je izročil Jezus skerb za zveličanje vernih dušic; tej cerkvi sporočil je zaklade svoje milosti, svete zakramente, ter ukazal

svojim aposteljnom in njih naslednikom, jih vernim deliti. Po Jezusovem povelju delili so jih aposteljni, in jih še zdaj delé škofje in mašniki vernim kristijanom, ter kerščujejo, birmujejo, grehe odpuščajo, opravljajo daritev svete maše in druge svete skrivnosti. Delé pa sv. zakramente le tistim, ktere vredne spoznajo. Ker pa nikomur v serce ne vidijo, morajo se, se ve, le vnanjih znamenj deržati, po kterih spoznavajo, ali vredno ali nevredno prejema sv. skrivnosti. In tedaj se le lahko zgodi, da eden ali drugi brez mašnikovega zadolženja po nevrednem prejema sv. zakramente, kar se sosebno lahko pri zakramentu sv. pokore prigodi, ako grešnik spovedniku serca prav ne odkrije. Od tod pride, da se sicer veliko ljudi pokorí, pravo pokoro pa le malokdo stori, ker je že sv. spoved pomanjkljiva.

Nekteri ljudje se svojih grehov spovedujejo sicer, pa nimajo nobene žalosti nad storjenim grehom, nobene resnične volje, se popboljšati in nič več ne grešiti. Tedaj se le lahko zgodi, da se morda stokrat spovedó, in vendar-le enkrat prav ne spokoré. So namreč napčne misli, da se že s samo spovedjo brez vse žalosti nad storjenim grehom in brez resnične volje, svoje življenje popboljšati, grehi izbrisujejo, nič težeje, kakor z moko gobo na tablo nakridano pisanje. Iz te napčne misli pa se izhaja, da se danes spovedujejo storjenih grehov, in jutre že zopet ponavljajo stare grehe. Ali povem vam: taka pokora in pa piškav oreh! Ako pregrehe iz serca ne sovražiš in jej za zmerom slovesa ne daš, ter se resnično ne popboljšaš, te nobena spoved ne bo z Bogom spravila, nobena ne bolne duše ozdravila. Godilo bo se ti kakor človeku, ki mu je po nezmernosti v jedi in pijači želodec obolel: tudi najtečniši lek mu ne bo zdravja dodelil, ako ne jenja čez mero jesti in piti. Le bolj bolen bo dan na dan!

Drugi se morda svojih grehov čisto spovedujejo, se jih tudi tolikanj kesajo, da jih nič več ne ponavljajo; toda v to se ne morejo pripraviti in nočeje vdati, da bi poppravili z grehom storjeno škodo, in s tím po svoji moči zadostovali božji pravici, ter menijo, da je s samo spovedjo že ves grešni dolg popplačan in poravnan. Pa se sirote silno motijo. Ko bi storjene škode ne bilo treba povračevati, pohujšanja ne bilo treba poppravljati, obrekovanja ne bilo treba preklicevati, ne bilo bi ravno tolikanj težavno prave pokore delati. Le spovedal bi se, in bilo bi vse poravnano. Toda sama spoved še ni zadosti. S samim spovedovanjem še dolg ni plačan. In na sodbi bodo najimenitniše vprašanja ta-la: „Ali si škodo bližnjemu storjeno poravnal? Ali si dobro ime bližnjemu vzeto nazaj dal? Ali si svojega brata, ki si ga v greh pripravil, spraval zopet nazaj na pravi pot? in ki si ga pohujšal, ga tudi zopet popboljšal?“ Močno bi se po tem takem motil, kdor bi menil, da je s samo spovedjo brez povračevanja in poppravljanja že vse opravil. Taka pokora ni prava pokora.

2. „Pravo pokoro delati je, verniti se k Bogu, od kteregega smo se s tim, da smo grešili, odvernili, svoje grehe čertiti, jih resnično obžalovati, se jih spovedati, jih nič več ne storiti, in zanje zadostiti in dobre dela delati.“ — Pokora mora tedaj človeka z Bogom spraviti in ga poboljšati ali boljšega narediti. Z Bogom se bo grešnik spravil, če se svojih grehov iz serca kesa, in resnično voljo ima, ne več grešiti, ter rajši umreti, kot Boga kedaj več s kakim grehom žaliti; in je pripravljen, se vseh pripomočkov poslužiti, da zadobi in ohrani milost Božjo; tuje blago poverniti, in tudi popraviti pohujšanje, ki se je z grehom napravilo, in škodo, ki se je bližnjemu na njegovi časti in njegovem premoženji, in kako drugač zgodila; vsem sovražnikom in razžalnikom iz serca odpustiti, vse dolžnosti svojega stanu na tanko splovnati. Z Bogom se bo spravil, če se nadalje vseh svojih grehov pred spovednikom natanko, odkritoserčno in brez hinavščine obtoži, tako kakor se po skerbnem izpraševanju vesti krivega spozná! Z Bogom se bo grešnik spravil, če za svoje storjene grehe tudi še Bogu zadostuje deloma s tistimi spokornimi deli, ki jih mašnik grešniku naloži za pokoro zavoljo spovedanih grehov, in so med drugimi pokorivnimi deli seosebno molitev, post in miloščina, deloma s tistimi spokornimi deli, ki jih Bog sam grešniku za pokoro naloži, in so na primer: revščina, pomanjkanje, bolezen, zaničevanje, preganjanje itd.; deloma pa s tistimi spokornimi deli, ki si jih grešnik sam naloži.

Pokora mora pa človeka, tudi vedno boljšega in popolnišega narediti. Ako se človek prav pokorí, svojih storjenih grehov ne bo obžaloval le danes ali jutre in pojuternem, ampak kesal se jih bo vse dni svojega življenja, ravno kakor se jih je kesal spokorni kralj David in drugi sveti spokorniki. Ima pa človek vedno žalost nad storjenim grehom v svojem sercu, tedaj bo tudi vedno gledal sam na sebe ter skerbel, da v poprejne zmote zopet ne zaide; skerbel pa tudi, da si zdaj tem več lepih čednost prilastuje, tem več dobrih del nabira in zakladov za srečno večnost, kolikor več jih je bil zamudil v poprejnem grešnem stanu. Prava pokora tedaj povzdiguje človeka na vedno višo stopinjo kersčanske popolnamosti.

3. Le taka, ter prava pokora je Bogu všeč. Le takega spokornika, ki se prav pokorí, se angelji v nebesih veselé in sicer bolj kot devet in devetdesetih pravičnih, ki ne potrebujejo pokore. Res, da Bog nedolžnega človeka bolj ljubi, kot spokornega. In to po pravici: Ali bi mar sv. Janeza bolj ne obrajtal, ki mu je vsikdar zvesto služil od malih nog, in se je tako rekoč iz maternega naročja v golo puščavo podal, vžival le kobilice in podlesni med, se oblačil v ojstro spokorno obleko, se trudil v težavnem delu oznanovalca pokore in sklenil za pravice del pod rabelskim mečem

svoje sveto življenje, — ali bi mar Bog sv. Janeza bolj ne obrajtal, kot razbojnika na križu, ki je ves čas življenja pregrešno živel, se v hudobijah postaral, in še le v zadnjem trenutleji življenja zapustil pot pregrehe, ter se na pot pokore podal? Ali bi mar Bog Marije, prečiste Device bolj ne ljubil, ki ga ves čas življenja z najmanjšim grehom ni žalila, kakor pa Magdaleno, ki je dolgo časa pregrešnemu poželenju služila, preden se je v božjo službo podala? — Ali dasiravno Bog nedolžnega človeka rajši ima od spokornega, vendar le ne moremo tajiti, da Bog tudi spokornika za ljubo ima, kar nam usmiljeni Jezus v povesti od zgubljenega sina lepo na znanje daje.

Nek človek imel je dva sina. Mlajši reče očetu: Oče! daj mi del blaga, kateri mene zadene. In je jima razdelil. Malo dni potem pobral je mlajši sin vse, podal se v daljno deželo, in je tam napravil svoje premoženje z razuzdanim življenjem. Potem pa, ko je bil vse napravil, vstala je velika lakota v tisti deželi, in začel je pomanjkanje terpeti. Šel je in vdinil se k mestnjanu tiste dežele. In ti poslal ga je svinje past na svojo pristavo. Želel je, nasititi se z luščinami, ktere so svinje jedle, in nobeden mu jih ni dal. — Tedaj je šel sam v se, in je rekel: Koliko najemnikov v hiši mojega Očeta ima obilno kruha; jaz pa tukaj lakote poginjam! Dvignil se bom, ter pojdem k svojemu očetu in mu porečem: Oče! grešil sem zoper nebesa in zoper tebe. Več nisem vreden tvoj sin imenovan biti; stori me kakor kterege svojih najemnikov. Podal se je in prišel k svojemu očetu. Ko je pa še dalje bil, ga je zagledal oče, in milo se mu je storilo; pritekkel mu je naprot, se ga oklenil okoli vratu, in ga poljubil. Sin mu je pa rekel: Oče! grešil sem zoper nebesa in zoper tebe! več nisem vreden tvoj sin imenovan biti. Oče pa je rekel svojim hlapcem: Hitro prinesite najboljše oblačilo, in oblecite ga, dajte mu perstan na roko, in čevlje na noge; pripeljite pitano tele, in zakoljite ga; bomo jedli in se gostili. Zakaj ta moj sin bil je mertev, in je zopet oživel; bil je zgubljen, in je najden. In so se začeli gostiti. — Kakor v tej priliki oče svojega zgubljenega sina, tudi Bog grešnika ljubeznjivo sprejme, ki se po poti prave pokore k njemu poverne, in mu ogerne novo oblačilo posvečujoče gnade, ter svoje milosti in svojega dopadanja, in mu v zakramentu svetega rešnjega telesa gostijo napravi, kakoršne nima ta svet, in jo sicer le angelji v nebesih uživajo, in je telo in kri samega božjega Sina, Jezusa, našega Zveličarja.

Sklep.

Ne mudi se toraj, kdor je pot nedolžnosti zgrešil, pot pokore nastopiti. Pot pokore je sicer res ostra in bodeča pot, ter s ternjem silnega premagovanja samega sebe posuta, s solzami dušnih

britkost in serčne žalosti polita: toda, če si pot nedolžnosti zgubil, ti razun poti pokore nobene druge v nebesa ne vem. Sklenem svoje danešnje premišljevanje z besedo svetega pisma, ki pravi: „Delajte pokoro, dokler je dan; pride noč, ko nobeden več delati ne bo mogel!“ Ravno zdaj pa je bil sveti adventni čas, ki je čas v to postavljen, da se spokorimo, poboljšamo in Jezusa Kristusa v spokorenem in očiščenem sercu sprejememo. Morebiti je letošnji čas marsikomu poslednji adventni čas; morebiti bo marsikdo izmed nas zdaj leta že tam v večnosti obhajal prihodnji adventni čas. Zatoraj še enkrat zakličem s sv. Pavlom: „Delajte pokoro, dokler je čas; pride noč, ko nobeden delati ne bo mogel.“ Amen.

Duhovske zadeve.

Kerška škofija. Č. g. Jan. baron Aichelburg se je odpovedal fare v Motnici in ostane v Sokovem. Prestavljeni in vstavljeni so sledeči čč. gg. kaplani: Eder Jan. v Erzno, Angerer Henr. v Kotmarovas, Jančar Fr. na Rudo, Wedenig Mat. v Lisereg in Veršek Luk. v Walburgen. Umerl je č. g. Milar Pavl župn. na Diekšah. R. I. P.

Ljubljanska škofija. Č. g. Potočnik Ant. je dobil faro St. Vid nad Ljubljano in č. g. Kalan Rajm. lokalijo na Robu. Postavljeni in prestavljeni so naslednji čč. gg. kaplani: Keržič Ant., semeniški duh., za kaplana v Preddvor; Žgur Ant., kaplan in katehet, iz Postojne na Rako; Kukelj Anton, sem. duh., v Postojno; Habjan Pet. z Dovjega v Šmarijo; Nemeč Ant., sem. duhoven, na Dovje; Černalogar Fr. iz Koprivnika v Čermošnjice; König Jurij, semen. duhoven, v Koprivnik. Jamnik Ant., novoposv., za kaplana v Selce; Skerjanec Jan., novoposveč., za kapl. v Ternovo (zavoljo bolezni ondotnega kapl. g. Dolenca Jan.); Klinar Leopold, kapl. v Ipavi, pride za kurata v jetnišnico na ljubljanski grad; Podboj Jan., novoposv., v Ipavo. Čast. g. Goslar Mavricij, duhovni pomočnik v Križah pri Terbižu, je dobil Podlipo. Č. g. Štrukelj Fr., duh. pom. v Sostrem, pride za čas svojega pokoja na Šmarno goro. — Umerl je č. g. Mervar Mat., fajmošter v St. Janžu. 31. avg. in fara je razpisana 3. sept. R. I. P.

Lavantinska škofija: Č. gosp. Sredenšek Jan. je dobil naslov duhovnega svetovalca; č. g. dr. Pajek Jož. je imenovan za profesorja verozakona na gornji gimnaziji v Mariboru; č. g. Martinko Juri je dobil faro v Sromljah; č. g. Turkuš Jož. v Črešnovcih in Trampuš Jan. v Zavraču. Č. g. Pintar Mat. je postal provizor v Šmartnu v rožn. dolu. Postavljeni in prestavljeni so naslednji čč. gg. kaplani: Tribnik Drag. v Ruše, Sever Jož. na Vransko L., Krulec Anton v Kostrivnico; Geršak Vinc. v Teharje, Gostenčnik Pet. v Črešnovice, Smrečnik Fr. v Vojnik L., Brelih Fr. k St. Mart. pri slov. Gradcu

I., Plešnik M. v Žalec II., Skuhala Jan. v Ruše II., Pirkovič Fr. k Št. Petru v Medved. dolu, Napast Mart. v Laporje, Horvat Jož. k Št. Janžu na Drav. polju, Pečar Jož. v Prihovo, Kolar Vinc. v spod. Polskavo, Breznik A. k Mat. Božji v Vurbergi, Kranjec Val. v Remšnik, Žajdela Fr. k sv. Antonu v Slov. goricah, Polak Fr. v počitku, pride k Št. Martinu pri Šaleku. — Za kaplane so nameščeni č. gg. novomašniki: Cajnker Jak. pri Veliki nodelji II., Cizaj Fr. v v Škalah, Dovnik Fr. v Vozenicah II., Galun Juri v gornji Polskavi, Hert Avg. v Negovi, Kočevar Jož. pri sv. Hemi, Ostrožnik A. v Tinjah, Šijanec Al. v Selnici, Straušek Mih. v Kalobjem, Tamše V. v Kapelah. — Umerla sta: č. g. Mak Fr., župnik pri sv. Martinu Rožnem dolu, 4. t. m., in čast. g. Pečnik Pet., kapl. na Teharjih, 19. t. m. R. I. P.

Teržaška škofija. Prestavljen je č. g. Legat Edvard, bivši duh. pomočn. v Povirju, v Lipico za kaplana: Pristov Jak., bivši škofijski kanclist v Terstu, gre v pokoj in na njegovo mesto pride č. g. Rasteli Juri. — Umerli so č. gg. Virant Gregor bivši kaplan v Lipici, in Korošec Blaž, bivši pokojnik v Ljubljani in Kavčič Miha, župnik v pokoju. R. I. P.

Družba sv. Mohóra.

Knjige so razposlane na vse strani.

Komaj je doveršila tiskarnica letošnjo svojo nalogo, že marljivo dela za prihodnje družbino leto.

Dr. Vošnjakova knjiga „Umno kletarstvo“, in „Izdajavec“ ste v natisu obe. — Družba je zopet obogatela po dveh jako všečnih in pripravnih rokopisih. Bralcem družbinih knjig dobro znani slov. pisatelj g. J. Ogrinec, ki je pred dvema letoma za Večernice pisal občeno pohvaljeno povest: „Vojnimir“, je odboru zopet poslal v pre-sojo novo izvirno povest: „Setev in Žetev“ v obsegu kakih pet tiskanih pol.

Čast. gosp. Rup, farni oskerbnik v Gorjah, je predstavil po vsem katoliškem svetu znano in priljubljeno knjigo, ki jo je francoski spisal sv. Francišek Salezij pod imenom: „Filoteja“ ali „Navod k pobožnemu življenju.“ Ker je slovenska prestava po besedi in po natisu močno pomanjkljiva in ker se sloveča knjiga le v jako redkih iztisih še nahaja med Slovenci, ustregla bode družba mnogim željam, da priskerbi čisto novo in skoz in skoz popravljeno izdavo. Kedar bode končan drugi del: „Kristusovega življenja“, pride „Filoteja“ na versto.

Tako družba sv. Mohora množi domače slovstvo, vzbuja in podpira uzajemno pa tudi slov. pisatelje.